UNIVERSITÄTS
BIBLIOTHEK
WUPPERTAL

BERGISCHE
UNIVERSITÄT
WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Demosthenis Et Aeschinis, Principum Græciæ Oratorum Opera

Demosthenes

Aureliae Allobrogum, 1607

In Aphobum III

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1565

Visual Library

εἴ τι ἄλλο ψηφίσεσθε ὑμεῖς περὶ αὐτῶν; εἰς τὰ ὑποκεί-
μενα τοῖς δανείσασιν; ἀλλὰ τῶν ὑποθεμένων ἐστίν. ἀλλ᾽
εἰς τὰ περιόντ᾽ αὐτῶν; ἀλλὰ τούτου γίγνεται, τὴν ἐπω-
βελίαν ἐὰν ὄφλωμεν. μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, γένη-
σθε ἡμῖν τοσούτων αἴτιοι κακῶν· μηδὲ τὴν μητέρα κα-
μὲ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀνάξια παθόντας περιίδητε, οὓς ὁ
πατὴρ οὐκ ἐπὶ ταύταις ἐλπίσι κατέλιπεν· ἀλλὰ τὴν μὲν,
ὡς Δημοφῶντι συνοικήσουσαν ἐπὶ δυοῖν ταλάντοιν
προικί. τὴν δὲ, ἐπὶ ὀγδοήκοντα μναῖς τούτῳ τῷ σχε-
τλιωτάτῳ πάντων ἀνθρώπων· ἐμὲ δ᾽ ὑμῖν διάδο-
χον αὐτ᾽ αὐτοῦ τῶν λειτουργιῶν ἐσόμενον. βοηθήσατε οὖν
ἡμῖν, βοηθήσατε, καὶ τοῦ δικαίου καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἕνεκα,
καὶ ἡμῶν, καὶ τοῦ πατρὸς τοῦ τετελευτηκότος. σώσατέ
με, ἐλεήσατέ με· ἐπειδὴ οὗτοι, συγγενεῖς ὄντες, οὐκ ἠλέη-
σαν. εἰς ὑμᾶς καταπεφεύγαμεν· ἱκετεύω, ἀντιβολῶ
πρὸς παίδων, πρὸς γυναικῶν, πρὸς τῶν ὄντων ἀγαθῶν
ὑμῖν· οὕτως ὄναισθε τούτων, μὴ περιίδητέ με· μηδὲ ποιή-
σητε τὴν μητέρα καὶ τῶν ἐπιλοίπων ἐλπίδων εἰς τὸν βίον
στερηθεῖσαν ἀνάξιον αὑτῆς τι παθεῖν· ἣ νῦν οἴεται τυχόν-
τα με τῶν δικαίων παρ᾽ ὑμῖν ὑποδέξεσθαι, καὶ τὴν ἀ-
δελφὴν ἐκδώσειν. εἰ δ᾽ ὑμεῖς ἄλλο τι γνώσεσθε, ὃ μὴ
γένοιτο, τίνα οἴεσθε αὐτὴν ψυχὴν ἕξειν, ὅταν ἐμὲ μὲν
ἴδῃ μὴ μόνον τῶν πατρῴων ἀπεστερημένον, ἀλλὰ καὶ προ-
σητιμωμένον; περὶ δὲ τῆς ἀδελφῆς μηδ᾽ ἐλπίδα ἔχουσαν,
ὡς τεύξεταί τινος τῶν προσηκόντων, διὰ τὴν ἐσομέ-
νην ἀπορίαν; οὐκ ἄξιος, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτ᾽ ἐγὼ
δίκης ἐν ὑμῖν μὴ τυχεῖν, οὔτε οὗτος τοσαῦτα χρήματα
ἀδίκως κατασχεῖν. ἐμοῦ μὲν γὰρ εἰ καὶ μή πω πεῖραν εἰ-
λήφατε ποῖός τις ἂν εἰς ὑμᾶς εἴην, ἐλπίζειν προσήκει
μὴ χείρω τοῦ πατρὸς ἔσεσθαι· τούτου δὲ πεῖραν ἔχετε. ὥστε
σαφῶς ἴστε, ὅτι πολλὴν οὐσίαν παραλαβὼν, οὐ μόνον οὐ-
δὲν πεφιλοτίμηται πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τἀλλότρια
ἀποστερῶν ἐπιδέδεικται· ταῦτ᾽ οὖν σκοποῦντες, καὶ
τἆλλα μνησθέντες, ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ διαψηφίσασθε.
πίστεις δ᾽ ἔχετε ἱκανὰς, ἐκ μαρτύρων, ἐκ τεκμηρίων, ἐκ
τῶν εἰκότων, ἐξ ὧν οὗτοι λαβεῖν ὁμολογοῦσιν ἀθρόα τὰ-
μα. ταῦτα δ᾽ ἀνηλωκέναι φασὶν οὐκ ἀνηλωκότες, ἀλλ᾽
αὐτοὶ πάντα ἔχοντες· ὧν ἐνθυμουμένους, χρὴ ποιήσα-
σθαί τινα ἡμῶν πρόνοιαν, εἰδότας, ὅτι ἐγὼ μὲν τὰ μαυ-
τοῦ δι᾽ ὑμῶν κομισάμενος εἰκότως λειτουργεῖν ἐθελή-
σω, χάριτας ὀφείλων, ὅτι μοι δικαίως ἀπέδοτε τὴν οὐ-
σίαν· οὗτος δὲ ἐὰν αὐτὸν ποιήσητε τῶν ἐμῶν κύριον, οὐδὲν
ποιήσει τούτων. μὴ γὰρ οἴεσθε αὐτὸν ὑπὲρ ὧν ἤρνεται μὴ
λαβεῖν, ὑπὲρ τούτων ὑμῖν λειτουργεῖν ἐθελήσειν, ἀλλ᾽
ἀποκρύψασθαι μᾶλλον, ἵνα δικαίως ἀποπεφευγέναι
δοκῇ.

A ſi vos his de rebus aliter quàm pro expectatione no-
ſtra ſententiam feretis? Ad eáne quæ creditoribus
oppigneraumus? ſed creditorum ea ſunt. ad cæteras
reliquias? eæ verò iſtius fient, ſi mulctam ſoluere co-
gemur. Nolite, Iudices, nolite nos in tanta mala con-
iicere: neque matrem & me & ſororem, qui ſumus
indignis accepti modis, negligite: quos pater non ea
ſpe reliquit: ſed alteram tanquam Demophonti, do-
te duorum talentum data, nupturam: alteram, iſti ho-
minum omnium crudeliſſimo, minis octoginta da-
tis elocandam: me verò vobis ſucceſſorem eorum
munerum futurum, quæ ipſe hactenus obiiſſet. Sub-
uenite igitur nobis, ſubuenite, tum iuſtitiæ, tum ve-
ſtra ipſorum cauſa, tum propter nos, patrémque de-
functum. Conſeruate me, miſeremini mei: poſtquam
iſti cognati noſtri nō miſerti ſunt. Ad veſtram fidem
confugimus, obſecro, obteſtor per liberos, per vxo-
res, per quicquid vobis bonorum eſt: ſic illis fruami-
ni, ne negligite me: neque facite vt mater, etiam reli-
B qua ſpe ſuſtentandæ vitæ fruſtrata, ſe quid indignum
patiatur: quæ nunc fore putat, vt me apud vos ius
meum adeptum excipiat, & ſororem elocet. Si verò
vos aliquid ſecus (quod abſit) decreueritis: quid illi ani-
mi fore cenſetis, cùm me viderit non paternis mo-
dò bonis ſpoliatum: ſed etiam capite diminutum? De
ſorore verò nec ſperare auſit, eam vllam ſe dignam
conditionem, ob ſecuturam inopiam, aſſecuturam.
Non æquum eſt, Iudices, vel mihi ius à vobis negari:
vel iſtum tantas opes per iniuriam obtinere. Ta-
metſi enim nondum mei periculum feceritis, qualis
ſim erga vos futurus: ſperandum tamen eſt, me non
fore patre deteriorem. iſtius verò animum ſic perſpe-
xiſtis vt cōpertū vobis ſit, eum amplis opibus ſuſ-
ceptis, adeò ſuum ſtudium erga vos & liberalitatem
nunquam declaraſſe: vt aliena etiam patrimonia ad
ſe fraude attraxiſſe ſit oſtenſum. Hæc igitur conſide-
rantes, cæteráq; recordati, ſicut iuſtitia poſtulat, ita
decernite. Eſt autem vobis fides abundè facta, teſti-
C bus, argumentis, coniecturis, iſtorum verbis qui mea
ſe accepiſſe vniuerſa confitentur: ea verò expēſa mi-
hi ferunt, cum nihil expenderint, ſed ipſi omnia de-
tineant. Hæc igitur conſideranda vobis ſunt, & ali-
qua noſtri habenda ratio. Intelligitis enim, me, patri-
monio per vos recuperato, ex officio, & grati animi
ergò, reipublicæ munera libenter obiturum: quòd
meas mihi facultates iuſtè reſtitueritis. Iſte autem,
ſi ei quæ mea ſunt, poſſidenda tradideritis, nihil horū
eſt facturus. Nec enim putare debetis, fore vt quic-
quam de iis opibus in rempublicam collatum velit,
quas accepiſſe ſe iuit inficias: ſed potius occultare
ſtudebit, vt iure abſolutus eſſe videatur.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ἄφοβον ψευδομαρτυριῶν λόγου.

Κρινόμενος τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος ἐξῄτει παρὰ Δημοσθένους Μι-
λύαν εἰς βάσανον, εἰδὼς οὐ δοθησόμενον. οὐ γὰρ ἐδίδου Δημοσθέ-
νης, φάσκων οὐκ οἰκέτην, ἀλλ᾽ ἐλεύθερον εἶναι τὸν Μιλύαν, ἐλευθε-
ρωθέντα ὑπὸ τοῦ πατρὸς ὅτε ἐτελεύτα· δὲ εἰς τούτου πίστιν ἄλλα τε παρεχό-
μενος, καὶ δὴ μαρτυρίαν Στεφάνου, ὡς ἐμαρτύρησε πρὸς τοὺς δικαστὰς,
φάσκων, ὡμολογηκέναι Ἄφοβον ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐλεύθερον εἶναι Μιλύαν. ἁλοὺς δὴ τῆς ἐπιτροπῆς Ἄφοβος, ψευδομαρτυριῶν Στεφάνῳ δικάζεται.
ὑπὲρ οὗ τοῦτον τὸν λόγον ὁ Δημοσθένης λέγει, καὶ τἀληθῆ φάσκων αὐτὸν μεμαρτυρηκέναι· καὶ πρὸς τούτῳ δεικνὺς, ὡς οὐδὲν ἐκ ταύτης τῆς μαρτυ-
ρίας Ἄφοβος ἐβλάβη, ἀλλὰ δι᾽ ἑτέρους πλέω μάρτυρας, οἷς οὐκ ἐπισκηψάμενος, δῆλός ἐστιν ἠδικηκώς.

ARGVMENTVM ORATIONIS ADuerſus Aphobum de falſo teſtimonio.

ACcuſatus malè adminiſtratæ tutelæ Aphobus, in
quæſtionem a Demoſthene poſtulabat Milyam, quē
ſciret non deditum iri. Nam Demoſthenes quòd di-
ceret, non ſeruum, ſed liberum eſſe Milyam, à patre morituro
manumiſſum: eum non debebat. Ad id probandum, cùm alia
attulerat, tum etiam Stephani teſtimonium, qui apud iudices
affirmaſſet, coràm arbitris confeſſum eſſe Aphobum de Milyę
liberrate. Damnatus autem malè geſtæ tutelæ Aphobus, falſi
teſtimonij Stephanum accuſat: quem Demoſthenes hac ora-
tione defendit, verum dixiſſe teſtimonium atq. etiam oſten-
dit, Aphobo id teſtimonium nihil nocuiſſe: ſed eum propter
alios teſtes eſſe damnatum: contra quos cùm nullam actio-
nem inſtituerit, ſatis apparere, ſontem eſſe Aphobum.

DEMOSTHENIS IN APHOBVM FALSI TESTIMONIJ oratio, Hieronymo Vvolfio interprete.

A

Perſtringit aduerſarij calliditatẽ & iniquitatẽ & ſe cauſæ bonitate fretum eſſe oſtendit.

NISI prius aduerſus Aphobum in iudicio contendiſſem, Iudices, multóque maiora & callidiora eius mendacia, facilè à me refutata eſſe ſcirem, propter iniuriarum perſpicuitatem: mirificè pertimeſcerem, vt etiam nunc oſtendere poſſem, quibus rationibus vobis vndique fucum facturus eſſet. Nunc, diis bene iuuantibus, ſi modò æquis & benignis animis nos audieritis, in ſpe optima ſum, vos non minus quàm priores Iudices, iſtius impudentiam eſſe cognituros. Quæ ſi quid eloquentiæ aut calliditatis poſtularent: equidem ſubdubitaſſem, adoleſcentiæ meæ conſideratione deterritus. Nunc ſimpliciter docenda & commemoranda ſunt iſtius in nos commiſſa facinora. quibus expoſitis, vobis omnibus perſpicuum fore opinor, vter noſtrûm ſit improbus. Equidem non ignoro, eum a- B
ctionem hanc inſtituiſſe, non quòd ſe probaturum confideret ab vllo ſe falſo eſſe teſtimonio læſum: ſed quia putat, ſe ob mulctæ magnitudinem, qua dãnatus eſt, & mihi conflaturum inuidiam, & ſibi ipſi miſericordiam impetraturum: proptereáq. actam cauſã nũc defendet, de qua tunc nihil æqui dicere potuit. Ego verò Iudices, ſiquidem rem iudicatam ab eo exegiſſem, aut nullas æquas conditiones admittere voluiſſem: ne ſic quidem deliquiſſem, vt qui ea poſtularem quæ veſtris ſententiis decreta eſſent: ſed dici tamen potuiſſet iſtum, hominem cognatum, inhumanius & acerbius fortunis eſſe euerſum. Nunc contrà fit. nam iſte cum contutoribus, omni patrimonio me fraudauit: & quamuis apud vos palàm conuictus, tamen nihil æqui à ſe impetrari ſinit, ſed diſtracta re familiari, ædibus *Æſio, fundo Onetori traditis, effecit, vt cum illis, litibus & moleſtiis conflictarer: ipſe verò inſtrumento & ſupellectile ex ædibus ablata, C
mancipiis abductis, torculari comminuto, foribus reuulſis, ac tantum non ipſa domo incenſa, Megara profectus, inquilinum ibi agit. Quamobrem multò æquius eſt, vt eum propter hæc facinora odio proſequamini, quàm vt me vllius humanitatis condemnetis. Ac de iſtius ſordibus atque improbitate pòſt apud vos mihi prolixius dicendum videtur: quanquam nũc quoq; ſummam quandam audiuiſtis: teſtimonia verò de quibus ſuffragia feretis, vera eſſe, iã vos docere conabor. Peto autem, Iudices, rem æquam & iuſtam, vt pari beneuolentia vtrunque noſtrûm audiatis: idq; nõ minus vobis etiam proderit. Nam quò certius rẽ cognoueritis: eò iuſtius & ſanctius pronunciabitis. Oſtendam autem, iſtum non modò confeſſum eſſe de Milyæ libertate: ſed idem ipſo facto declaraſſe: prætereáque certiſſimas quæſtionum probationes recuſaſſe: neque voluiſſe, vt veritas per eas oſtenderetur: ſed tergiuerſatum, & falſis teſtibus productis eloquentia ſua rei veritatem ſuffuratum: tantis & tam euidentibus argumentis, vt vobis perſpicuum futurũ ſit, noſtrã orationẽ eſſe verã, iſtũ nihil ſani dixiſſe. Inde aũt auſpicabor, vnde & vobis aſſequi facilimè, & mihi cauſam omnem exponere celerrimè licebit. Ego Iudices, Demoni, Demophonti Therippidæ, & iſti, malè adminiſtratæ tutelæ iudicium dictaui, omni patrimonio ſpoliatus.

Milyam ipſius Aphobi cõfeſſione eſſe liberum.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ Ο ΠΡΟΣ ΑΦΟΒΟΝ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ λόγος.

Ει μὴ πρότερόν μοι δίκης γενομένης πρὸς ἄφοβον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, συνῄδειν πολλῷ τούτου μείζω καὶ δεινότερα αὐτοῦ ψευσαμένου ῥᾳδίως ἐξελέγξας, διὰ τὴν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων· θαυμαστῶς ἂν ηὐλαβούμην, μὴ καὶ νῦν οὐ δυνηθῶ δεῖξαι περὶ ὧν παρακρούσεταί ποτε ἕκαστα * ὑμῶν οὗτος. νῦν δὲ, σὺν θεοῖς εἰπεῖν, ἄνπερ ἴσοι καὶ κοινοὶ γένησθε ἡμῶν ἀκροαταὶ, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω μηδὲν ἧττον ὑμᾶς τὴν ἀναίδειαν τὴν τούτου γνώσεσθαι τῶν πρότερον δικασάντων. καὶ ταῦτα εἰ μὲν ἐδεῖτο λόγου τινὸς, ἢ ποικιλίας, ἔγωγε κατώκνουν ἂν, τὴν ἐμαυτοῦ καταμεμφόμενος ἡλικίαν. νῦν δ' ἁπλῶς δεῖ διδάξαι καὶ διηγήσασθαι τὰ τούτῳ πεπραγμένα περὶ ἡμῶν. ἐκ δὲ τούτων οἶμαι πᾶσιν ὑμῖν εὔγνωστον ἔσεσθαι, πότερός ποθ' ἡμῶν ἐσθ' ὁ πονηρός. οἶδα μὲν οὖν, ὅτι τὴν δίκην οὗτος εἴληχε ταύτην, οὐχὶ τῷ τὰ ψευδῆ τινὰ αὐτοῦ καταμεμαρτυρηκέναι ἐξελέγξειν πιστεύων, ἀλλ' ἡγούμενος διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος τῆς δίκης, ἣν ὦφλεν, ἐμοὶ μὲν ἂν γενέσθαι τινὰ φθόνον, αὐτῷ δ' ἔλεον. καὶ διὰ ταῦτα περὶ τῆς γεγενημένης δίκης νῦν ἀπολογεῖται, περὶ ἧς τότε οὐδὲν εἶχε δίκαιον εἰπεῖν. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰ μὲν ἐπεπράγμην τοῦτον τὴν δίκην, ἢ μηδὲν ἤθελον μέτριον συγχωρεῖν, ἠδίκουν μὲν οὐδ' ἂν οὕτως τὰ παρ' ὑμῶν γνωσθέντα πραττόμενος αὐτόν. ὅμως δ' ἂν εἶχέ τις εἰπεῖν, ὡς λίαν ὠμῶς καὶ πικρῶς, ὄντα συγγενῆ τοῦτον, ἐκ τῆς οὐσίας ἐκβέβληκα. νῦν δὲ τοὐναντίον ἐστίν. οὗτος μὲν ἐμὲ τῶν πατρῴων ἁπάντων μετὰ τῶν συνεπιτρόπων ἀπεστέρηκε, καὶ οὐδ' ἐν ὑμῖν φανερῶς ἐξελεγχθεὶς οἴεται δεῖν οὐδὲν τῶν μετρίων ποιεῖν· ἀλλὰ διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τὴν μὲν οἰκίαν * ἀφόβῳ, τὸν δὲ ἀγρὸν Ὀνήτορι, πρὸς μὲν * ἐκείνους δίκην καὶ πράγματ' ἔχειν ἐμὲ πεποίηκεν· ἐκ δὲ τῆς οἰκίας αὐτὸς τὰ σκεύη λαβὼν, καὶ τὰ ἀνδράποδα ἐξαγαγὼν, καὶ τὸν λάκκον συντρίψας, καὶ τὰ θυρώματα ἀποσπάσας, καὶ μονονοὺ καὶ τὴν οἰκίαν ἐμπρήσας, Μέγαράδ' ἐξῴκηκε, κἀκεῖ μετοίκιον τέθεικεν. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον διὰ ταῦτα τὰ ἔργα τοῦτον μισήσαιτε, ἢ ἐμοῦ τινα ἀπιείκειαν καταγνοίητε. περὶ μὲν οὖν τῆς αἰσχροκερδείας τῆς τούτου καὶ μιαρίας, ὕστερόν μοι δοκεῖ διεξελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ νῦν δὲ, ὡς ἐν κεφαλαίοις ἀκηκόατε. περὶ δὲ τῶν μεμαρτυρημένων, ὡς ἔστιν ἀληθῆ, περὶ ὧνπερ οἴσετε τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, δικαίαν δέησιν, ἐξ ἴσου ἡμῶν ἀμφοτέρων ἀκοῦσαι. τοῦτο δ' ἐστὶ καὶ ὑπὲρ ὑμῶν ὁμοίως. ὅσῳ γὰρ ἂν ἀκριβέστερον τὰ πεπραγμένα μάθητε, τοσούτῳ δικαιοτέραν καὶ εὐορκοτέραν θήσεσθε περὶ αὐτῶν τὴν ψῆφον. ἐπιδείξω δὲ, τοῦτον οὐ μόνον ὡμολογηκότα, εἶναι τὸν Μιλύαν ἐλεύθερον, ἀλλὰ καὶ φανερὸν τοῦτ' ἔργῳ πεποιηκότα. καὶ πρὸς τούτοις ἐκ βασάνου περὶ αὐτὸν πεφευγότα τοὺς ἀκριβεστάτους ἐλέγχους, καὶ οὐκ ἐθελήσαντα ἐκ τούτων ἐπιδεῖξαι τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πανουργοῦντα καὶ μάρτυρας ψευδεῖς παρεχόμενον, καὶ διακλέπτοντα τοῖς αὑτοῦ λόγοις τὴν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων, οὕτω μεγάλοις καὶ φανεροῖς ἐλέγχοις, ὥσθ' ὑμᾶς πάντας εἴσεσθαι σαφῶς, ὅτι ὑμεῖς μὲν ἀληθῆ λέγομεν, οὗτος δὲ οὐδὲν ὑγιὲς εἴρηκεν. ἄρξομαι δ' ἐντεῦθεν, ὅθεν καὶ ὑμεῖς ῥᾷστ' ἂν μάθητε, κἀγὼ τάχιστ' ἂν διδάξαιμι. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, Δήμωνι, καὶ Δημοφῶντι, καὶ Θηριππίδῃ, καὶ τούτῳ δίκας ἔλαχον ἐπιτροπῆς, ἀποστερηθεὶς ἁπάντων τῶν ὄντων γενο-

πον. γενομένης δέ μοι τῆς δίκης πρὸς τοῦτον πρότερον ἐπέδειξα σαφῶς τοῖς δικάζουσιν, ὥσπερ ὑμῖν ἐπιδείξω, πάνθ' ὅσα ἡμῖν κατελείφθη χρήματα ἀπεστερηκότα τοῦτον μετ' ἐκείνων, οὐ κατὰ ψευδομαρτυρησάμενος. τεκμήριον δὲ μέγιστον· μαρτυριῶν γὰρ *πλέον ἢ πάνυ πολλῶν τῶν ἁπασῶν ἀναγνωσθεισῶν, τῶν μὲν ὡς ἔδοσάν τι τούτων τῶν ἐμῶν καταμαρτυρουσῶν, τῶν δ' ὡς παρῆσαν κομιζομένῳ, τῶν δ' ὡς πριάμενοι παρὰ τούτῳ τὰς τιμὰς διέλυσαν· οὐδ' ἧς τινος τούτων τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπεσκήψατο, οὐδὲ τετόλμηκε διώκειν· ἀλλὰ ταύτην μίαν οὖσαν, ἐν ᾗ δραχμὴν οὐκ ἂν ἔχοι δεῖξαι μεμαρτυρημένην. καί τοι τό γε τίμημα τῶν χρημάτων, ὧν ἀπεστερήμην, οὐκ ἐκ ταύτης συντιθεὶς ἐλογιζόμην τοσοῦτον (οὐ γὰρ ἔνεστ' ἀργύριον) ἀλλ' ἐξ ἐκείνων καθ' ἕκαστα τιθεὶς, αἷς οὗτος οὐκ ἐπεσκήψατο. ὅθεν οἱ τότ' ἀκούσαντες, οὐ μόνον αὐτοῦ κατέγνωσαν. ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων ἐτίμησαν. τίνος οὖν ἕνεκα ἐκείνας μὲν εἴασε, ταύτης δ' ἐπεσκήψατο, ἐγὼ καὶ τοῦτο διδάξω. τῶν μαρτυριῶν ὅσαι μὲν χρήματ' ἔχειν αὐτοῦ κατεμαρτύρουν, ᾔδει σαφῶς ὅτι τοσούτῳ μᾶλλον ἐξελεγχθήσεται ταῦτα ἔχων, ὅσῳ * πλείων λόγος δοθήσεται καθ' ἓν περὶ ἑκάστου. τῆς δ' ἤμελλεν ἐν τῇ τῶν ψευδομαρτυριῶν ἔσεσθαι. * ὃ γὰρ τότε ἐν μικρῷ μέρει τινὶ τοῦ παντὸς ὕδατος μετὰ τῶν ἄλλων κατηγορήσαμεν, νῦν πρὸς ἅπαν τὸ ὕδωρ αὐτὸ καθ' αὑτὸ διδάξειν ἠμέλλομεν. ἀποκρίσει δ' ἐπισκηψάμενος, ἐνόμιζεν, ὥσπερ τόθ' ὡμολόγησεν, οὕτω πάλιν ἐξάρνος γενέσθαι· ταῦτα δ' ἐφ' ἑαυτῷ γενήσεσθαι· διὰ ταῦτα τήνδε διώκει. βούλομαι δὴ ταύτην, ὡς ἔστιν ἀληθὴς ἐπιδεῖξαι σαφῶς πᾶσιν ὑμῖν, οὐκ ἐξ εἰκότων, οὐδὲ ἐκ λόγων πρὸς τὸ παρὸν μεμηχανημένων ἀλλ' ἐκ τοῦ παρὰ πᾶσιν ὑμῖν * δόξαντος, ὡς ἐγὼ νομίζω, δικαίου. σκοπεῖτε δ' ἀκούσαντες. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ τῆς μαρτυρίας τῆς ἐν τῷ γραμματείῳ γραμμένης εἰδὼς ὄντα μοι τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμᾶς οἴσοντας ἐπιστάμενος, ᾤμην δεῖν μηδὲν ἄλλο τούτου πρότερον, ἢ τοῦτον προσκαλούμενος ἐξελέγξαι. καὶ τί ποιῶ; παραδοῦναι παῖδα ἤθελον αὐτῷ, γράμματα ἐπιστάμενον, βασανίζειν, ὃς παρὼν ὅθ' ὡμολόγει ταῦθ' οὗτος, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἔγραφεν, οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν κελευσθεὶς κακοτεχνεῖν. οὐδὲ τὸ μὲν γράφειν, τὸ δ' ἀφαιρεῖν, ὧν οὗτος εἰρήκει περὶ τούτων· ἀλλ' ἁπλῶς ἅπαντα τἀληθῆ καὶ τὰ τούτῳ ῥηθέντα γράψαι. καί τοι τί κάλλιον ἦν τοῦ τὸν παῖδα στρεβλοῦντα ἐξελέγξαι ψευδομένους ἡμᾶς; ἀλλὰ συνῄδει πάντων μάλιστα ἀνθρώπων, ὅτι τἀληθῆ μεμαρτύρηται, διόπερ ἔφυγε τὴν βάσανον. ἀλλὰ μὴν οὐχ εἷς οὐδὲ δύο ταῦτ' ἴσασιν, οὐδ' ὑπὸ μάλης ἡ πρόκλησις γέγονεν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀγορᾷ μέσῃ, πολλῶν παρόντων, καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

Μάρτυρες.

Οὕτω τοίνυν οὗτός ἐστι σοφιστὴς καὶ σφόδρα ἑκὼν τὰ δίκαια ἀγνοεῖν προσποιούμενος, ὥστε ψευδομαρτυριῶν διώκων, καὶ περὶ τούτου τὴν ψῆφον ὑμῶν μελλόντων οἴσειν καὶ ὀμωμοκότων, περὶ τῆς μαρτυρίας μὲν ἔφυγε τὴν βάσανον, περὶ οὗ μάλιστα προσῆκεν αὐτῷ τὸν λόγον ποιεῖσθαι· περὶ δ' ἄλλων φησὶν ἐξαιτεῖν, ψευδόμενος. καί τοι πῶς οὐχ ὑπερφυὲς, αὐτὸν δεινὰ πεπονθέναι φάσκειν, εἰ τὸν ἐλεύθερον ἐξαιτῶν. ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω, μὴ παρέλαβε· τοὺς δὲ μάρτυρας, οὐ δεινὰ πάσχειν νομίζειν τὸν ὁμολογούμενον ὡς δοῦλον περὶ ὧν ἐμαρτύρησαν, * ἐκδιδόντος, οὐκ ἐθέλοντος τούτου παραλαβεῖν; οὐδὲ τοῦτό γ' ἔνεστιν εἰπεῖν, ὡς περὶ μέν τινων * ὡς αὐτὸς βούλεται, σαφὴς ἡ βάσανος, περὶ δ' αὖ τινων οὐ σαφής. ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ταύτην τὴν μαρτυρίαν ἐμαρτύρησεν, ἀδελφὸς ὁ τούτου πρότερος αἴσιος, ὃς νῦν μὲν

A Actione autem prima contra iſtum inſtituta, iudicibus palàm oſtedi, quemadmodũ vobis etiã oſtẽdã, omnem rẽ nobis relictam iſtum cum illis ſurripuiſſe nobis, nõ productis vllis falſis teſtibus. Cuius rei hoc maximũ argumẽtũ eſt, quòd dicta teſtiũ quàm plurima, quũ de ſcripto recitata omnia ſint, quorum alij, meũ aliquid iſti datum: alij, ſe præſentibus eum accepiſſe: alij, ſe ab iſto emiſſe, eique tradidiſſe precium affirmarent: nullum falſitatis arguit, aut accuſare auſus eſt: ſed hoc ſolum arripuit, in quo nec vnius drachmæ fieri mentionẽ poſſit oſtendere. Atqui æſtimationẽ pecuniæ, qua fraudatus ſum, nõ ex hoc collegi & computaui tantã (nec. n. argumentum cõtinet) ſed ex illis ſingula ratiocinatus ſum, quibus iſte nullum crimen impegit. Quibus rebus etiam factum eſt, vt qui tum rem cognouerant, nõ ſolũ eum cõdemnarint, ſed litem etiam tanti æſtimarint, quãtum in actione perſcriptum fuerat. Quamobrẽ igitur illa teſtimonia preterit, hoc arripuit? ego id quoque docebo. Videbat, quæcũque teſtimonia pecuniam eũ habere arguebant, ſe eam habere tãtò ma-

B gis cõuictum iri, quantò prolixius ſingula verbis agitarentur. id quod actione contra teſtes inſtituta, futurum erat. Quod. n. tunc exigua totius noſtri tẽporis parte, inter cætera accuſaueramus: id tũ toto tẽpore ſolum per ſe explicaturi eramus.* Quod ſi reſpõſam improbaſſet: putabat, quemadmodum tum confeſſus eſſet, ſic ſe denuò negaturum: hoc verò penes ſe fore. Propterea igitur hoc perſequitur, quod eſſe verum teſtimonium euidenter vobis omnibus probabo, nõ coniecturis, neque ratiunculis huius tẽporis cauſa cõfictis: ſed eo quod vobis omnibus, vt ego arbitror, iuſtum videbitur, idque audite, & iudicate. Ego, Iudices, cũ nõ ignorarẽ, de teſtimonio in tabella ſcripto mihi certamen eſſe, déque eo ſententiam vos laturos ſcirem: nihil anteuertendum eſſe duxi, niſi vt iſtum prouocarem atque arguerem. Et quid facio? In quæſtionem ei puerum dare literatum volui, qui adfuerat cum hæc iſte confiteretur, & teſtimonium ſcripſerat: nihil à nobis mala fide pérque fraudem agere iuſſus, neque aliud ſcribere, aliud omitte-

C re eorum, quæ iſte his de rebus dixerat: ſed ſimpliciter omnia quæ vera, & ab iſto dicta eſſent, annotare. Qui verò melius potuit, quàm torquendo puero, mẽdacia noſtra refutare? ſed omnium optime ſciebat, teſtimonium eſſe verum, & ideò quæſtionem fugiebat. Neque verò vnus atque alter huius rei conſcij fuerunt, neque ſub alá, vt dicitur, prouocatio facta eſt: ſed in medio foro, magnáque hominum frequentia. Ac voca mihi horum teſtes.

TESTES.

Eſt autem iſte adeò callidus, & vſque adeò quid æquũ ſit, intelligere ſe de induſtria diſſimulat, vt quamquam falſi teſtimonij actionẽ inſtituit, de quo vos iurati pronunciabitis: tamen eius teſtimonij veritatem, quod ſua potiſſimùm refert, explorare quæſtione ſubterfugerit: falſóque dicat, ſe illum propter alia depopoſciſſe. Quid verò abſurdius, quàm eum, cùm quiritetur iniquè ſecum eſſe actum, qui hominẽ liberum depoſcẽs, vt ego vobis perſpicuè oſtendã, nõ acceperit: teſtes non iniqua pati putare: cùm eum, quẽ ſeruũ eſſe cõſtabat, me de dictis teſtimoniis dedẽte, accipere ipſe recuſarit? Nec illud cauſari poteſt quibuſdã de rebus, quas ipſe cupit, perſpicuam & fide dignam eſſe quæſtionẽ: de quibuſdã verò obſcuram & fallacẽ. Præterea, Iudices, frater iſtius Aeſius,

primus hoc pro teſtimonio dixit, qui nunc adiutor eius, it inficias: ſed tũ vnà cũ aliis aſſeruit, quòd neque peierare, neq; mox eueſtigiò à iudicibus cõdemnari volebat: quẽ, ſi falſo teſtimonio niti placuiſſet, haud vtique in teſtes retuliſſem, cũ viderẽ, eũ Aphobo eſſe intima neceſſitudine cõiũctiſſimũ: nec ignorarem, aduocatũ illi futurũ, prætereáq; meũ eſſe aduerſariũ. Nec.n.cũ vlla ratione cõſentit, inimicũ ſuum, & aduerſarij fratrẽ, ad teſtimoniũ falſum dicendũ inſcribere. Cũ aũt harũ rerũ teſtes multi ſint: nõ minora nobis etiam argumenta ſuppetunt. Ac primùm, niſi ea verè affirmaſſet: non nunc demũ negaret: ſed tũ ſtatim feciſſet, cũ in iudicio teſtimonium legeretur: vbi magis inficiatio, quàm nũc, ei profuiſſet. Deinde nõ cõquieſſet, ſed actionẽ iniuriarũ contra me inſtituiſſet, ꝙ ſe falsò dicti in fratrẽ falſi teſtimonij reũ feciſsẽ: quo iudicio & pecunia hominũ, & dignitas agitur. Iam ſi rẽ explorare & euincere ſtuduiſſet: puerũ, qui teſtimonia ſcripſerat, à me poſtulaſſet: vt eo non tradito, vanitatis & iniuſtitiæ conuincerer. Nunc tantum abfuit, vt tale quicquàm fecerit, vt nec tradente me, poſtquam iſte inficias iuit, accipere voluerit. Adeò non minus in his etiam quæſtione formidant. Hæc vt à me verè dici, atque eum, dicto inter reliquos teſtes teſtimonio, non negaſſe hæc, in hoc prætorio aſtantem, cum teſtimonium legeretur, & me dedente puerum torquendum iſtis, accipere noluiſſe, cõſtet: ſingulatim etiam vobis teſtes producam. Accerſe mihi eos.

TESTES.

Quod aũt, Iudices, omniũ eorũ quę diximus, euidẽtiſſimum ſignum eſſe puto, quod declaretur, hæc iſtum reſpondiſſe, id referam. Cum hominẽ, poſt cõfeſſionẽ eorum quæ à teſtibus dicta ſunt, à me poſtularet, atque ego illum in eo quoque fraudis vellem cõuincere, quid facio? prouoco eum ad dicendum in Demonem teſtimonium, qui patruus eius eſt, & ſocius iniuriarum: atque his in ſcripta relatis, ea dicere iubeo, contra quæ nunc actionem falſi teſtimonij inſtituit. Is verò primùm impudenter negabat: ſed iubente arbitro vel dicere, vel eiurare egerrimè teſtimonium dixit. Atqui ſi homo ille ſeruus fuit, nec iſte liberum eſſe prius confeſſus erat: quid ei accidit, vt teſtimonium diceret potius, quàm eiuraret, quo negocio liberaretur? cum præſertim de his etiam vellem dedere puerum, teſtimonij ſcriptorẽ, qui & ſuas literas agniturus erat: & ſatis meminerat, iſtum dixiſſe teſtimonium. Et hæc obtuli, nõ penuria teſtium qui adfuerant (erant.n.præſtò) ſed eò, vt nec mendacij eos criminaretur, & eorum fides quæſtionib. cõprobaretur. Quî verò decet propter iſtum damnari teſtes, qui ſoli omnium, qui vnquam in forum venerũt, ipſum accuſatorem earum rerum ſibi extitiſſe teſtem oſtendunt? Ac vt me vera dicere conſtet, cape prouocationem ac teſtimonium.

Demoſthenis teſtes veraces eſſe, ſignis probat.

PROVOCATIO. TESTIMONIVM.

Tanta igitur iura iſte auerſatus, & tot ſignis calumniæ conuictus: ſuis teſtibus habere fidem vos poſtulat, meos verò calũniatur, & vera dixiſſe negat. Diſputabo autem, etiamſi veri ſimilitudo ſpectetetur, quidnam de eis ſentiri conueniat. Inter vos omnes conſtare ſcio, eos qui falſum teſtimonium dicũt, aut ob inopiam largitionibus corruptos, aut propter ſodalitatem, aut etiam odio aduerſariorum adductos, à tali facinore nõ abhorrere. At propter harum rerũ nullam pro me dicere teſtimonium potuerunt. neq; enim ſodalitates illis mecũ intercedunt (id enim quî

A ἔξαρνός ἐστι τούτῳ συναγωνιζόμενος, τότε δ᾽ ἐμαρτύρησε ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων, οὔτ᾽ ἐπιορκεῖν, οὔτ᾽ εὐθὺς παραχρῆμα δίκην ὀφλισκάνειν βουλόμενος· ὃν οὐκ ἂν δήπου, ψευδῆ μαρτυρίαν εἰ παρεσκευαζόμην, ἐνέγραψα ἂν εἰς τοὺς μάρτυρας, ὁρῶν μὲν Ἀφόβῳ χρώμενον μάλιστα ἀνθρώπων ἁπάντων, εἰδὼς δὲ συνεροῦντα αὐτῷ τὴν δίκην, ἔτι δ᾽ ἐμαυτοῦ ὄντα ἀντίδικον. οὐ γὰρ ἔχει λόγον τὸν ἑαυτοῦ διάφορον, καὶ τούτου ἀδελφὸν μὴ ἀληθινῆς μαρτυρίας ἐγγράψαι μάρτυρα. τούτων τοίνυν εἰσὶ μὲν πολλοὶ μάρτυρες, ἔτι δ᾽ οὐκ ἐλάττω τεκμήρια τῶν μαρτύρων. πρῶτον μὲν γὰρ, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ταῦτα μὴ ἐμαρτύρησεν, οὐκ ἂν νῦν ἔξαρνος ἦν. ἀλλὰ τότ᾽ εὐθὺς ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἡνίκα μᾶλλον ἂν αὐτὸν ἢ νῦν ὠφέλει. δεύτερον δ᾽ οὐκ ἂν ἡσυχίαν ἦγεν. ἀλλὰ δίκην ἄν μοι βλάβης ἔλαχεν, εἰ ψευδομαρτυριῶν ὑπόδικον αὐτὸν ἐποίουν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ, οὐ προσῆκον· ἐν ᾗ καὶ περὶ χρημάτων καὶ περὶ ἀτιμίας ἄνθρω- B ποι κινδυνεύουσιν. ἔτι δὲ τὸ πρᾶγμ᾽ ἂν ἐξελέγξαι ζητῶν, ἐξῄτησεν ἄν με τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὰς μαρτυρίας, ἵν᾽ εἰ μὴ παρεδίδουν, μηδὲν δίκαιον λέγειν ἐδόκουν. νῦν δὲ τοσούτου τοῦ ποιῆσαί τι τούτων ἐδέησεν, ὥστ᾽ οὐδ᾽ ἐμοῦ παραδιδόντος, ἐπειδὴ ταῦτ᾽ ἔξαρνος ἐγένεθ᾽ οὗτος, παραλαβεῖν ἠθέλησεν· ἀλλ᾽ ὁμοίως φανοῦνται καὶ περὶ τούτων φεύγοντες τὰς βασάνους. καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ ἔν τε τοῖς μάρτυσι μεμαρτυρηκὼς οὐκ ἠρνήθη ταῦτα ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου τούτου παρεστηκὼς, τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης, ἐμοῦ τ᾽ ἐκδιδόντος τὸν παῖδα περὶ τούτου βασανίζειν αὐτοῖς οὐκ ἠθέλησαν παραλαβεῖν, καὶ καθ᾽ ἕκαστον ὑμῖν παρέξομαι τοὺς μάρτυρας. καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

Μάρτυρες.

Ὃ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, πάντων τῶν εἰρημένων οἶμαι μέγιστον ὑμῖν ἐρεῖν σημεῖον τοῦ ταῦτ᾽ ἀποκρίνεσθαι τοῦτον, βούλομαι διελθεῖν. ἐπειδὴ γὰρ ἐξῄτει με τὸν ἄνθρωπον ταῦθ᾽ ὡμολογηκὼς ἃ μεμαρτύρηται, βουλόμενος καὶ τοῦτ᾽ αὐτὸν ἐξελέγξαι τεχνάζοντα, τί ποιῶ; προσκαλοῦμαι κατὰ Δήμω- C νος εἰς μαρτυρίαν ὄντος αὐτῷ θείου καὶ κοινωνοῦ τῶν ἀδικημάτων· καὶ συγγράψας ταῦτα, ἐκέλευον μαρτυρεῖν ἃ νῦν διώκει τῶν ψευδομαρτυριῶν. οὗτος δὲ, τὸ μὲν πρῶτον ἀπηναισχύντει· τοῦ δὲ διαιτητοῦ κελεύοντος μαρτυρεῖν ἢ ἐξομνύειν, ἐμαρτύρησε πάνυ μόγις. καίτοι εἴ γ᾽ ἦν δοῦλος ἄνθρωπος, καὶ μὴ προσωμολόγητο πρὸς τοῦ δ᾽ ἐλεύθερον εἶναι, τί παθὼν ἐμαρτύρησεν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐξομόσας ἀπηλλάγη τοῦ πράγματος; ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τούτων ἤθελον παραδοῦναι τὸν παῖδα τὸν γράφοντα τὴν μαρτυρίαν· ὃς τά τε γράμματα ἔμελλε γνώσεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτον ἐμνημόνευεν ἀκριβῶς μαρτυρήσαντα. καὶ ταῦτ᾽ ἤθελον, οὐχὶ μαρτύρων ἀπορῶν, οἳ παρῆσαν· ἦσαν γάρ· ἀλλ᾽ ἵνα μὴ τούτοις αἰτιῷτο μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ἀλλὰ τὸ πιστὸν ἐκ τῆς βασάνου τούτοις ὑπάρχει. καίτοι πῶς ἄξιόν ἐστι καταγνῶναι τῶν μαρτύρων διὰ τοῦτο, οἳ μόνοι τῶν πώποτε ἠγωνισμένων δίκην ἐν ὑμῖν τὸν διώκοντα αὐτὸν αὐτοῖς μάρτυρα τούτων ἐπιδεικνύουσι γεγενημένον; ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβὲ τὴν πρόκλησιν, καὶ τὴν μαρτυρίαν. Πρόκλησις. Μαρτυρία.

Τηλικαῦτα τοίνυν ὡς δίκαια φυγὼν οὗτος καὶ ἐκ τοσούτων τεκμηρίων ἐπιδεικνύμενος, ὅτι συκοφαντεῖ, τοῖς μὲν αὐτοῦ μάρτυσιν ἀξιοῖ πιστεύειν ὑμᾶς, τοὺς δ᾽ ἐμοὺς διαβάλλει, καί φησιν οὐ τἀληθῆ μαρτυρεῖν. βούλομαι δὴ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων περὶ αὐτῶν εἰπεῖν. οἶδ᾽ οὖν ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσαιτε, τοὺς ψευδομαρτυροῦντας, ἢ κέρδεσι δι᾽ ἀπορίαν ἐπαιρομένους, ἢ καὶ δι᾽ ἑταιρείαν, ἢ καὶ δι᾽ ἔχθραν τῶν ἀντιδίκων, ἐθέλειν ἄν τι τοιοῦτον ποιῆσαι. τούτων τοίνυν οὐδὲ δι᾽ ἓν ἂν εἶεν ἐμοὶ μεμαρτυρηκότες· οὔτε γὰρ ἑταιρείᾳ. πῶς

γὰ

ρῶ; οἵ γε μήτε ἐν ταῖς αὐταῖς διατριβαῖς, μήτε καθ' ἡλικίαν, A
μὴ ὅτι ἐμοί τινες αὐτῶν, ἀλλ' οὔτε σφίσιν αὐτοῖς εἰσίν, οὔτ' ἐ-
χθροὶ τούτου. φανερὸν γὰρ καὶ τοῦτ' ἐστίν· ὁ μὲν γάρ, ἀδελφὸς καὶ
σύνδικος, Στέφανος δ' ἐπιτήδειος καὶ φυλέτης· Φίλιππος δὲ
οὔτε φίλος, οὔτ' ἐχθρός. ὥστε οὐδὲ ταύτην ἄν τις ἐπενέγκοι
δικαίως τὴν αἰτίαν. καὶ μὴν οὐδὲ δι' ἀπορίαν ἄν τις φήσειε.
πάντες γὰρ κέκτηνται τοσαύτην οὐσίαν, ὥστε καὶ λειτουργεῖν
ὑμῖν προθύμως, καὶ τὰ προσταττόμενα ποιεῖν. χωρὶς δὲ
τούτων, οὔτ' ἀγνῶτες ὑμῖν, οὔτ' ἐπὶ τὰ χείρω γιγνωσκόμε-
νοι, μέτριοι δ' ὄντες ἄνθρωποι. καί τοι εἰ μήτε ἄποροι, μήτ'
ἐχθροὶ τούτου, μήτε φίλοι, πῶς χρὴ καὶ τούτων λαβεῖν τινὰ
ὑποψίαν, ὡς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶδα.
ταῦτα τοίνυν οὗτος εἰδώς, καὶ πάντων μάλιστα ἐπιστάμενος
τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας αὐτούς, ὅμως συκοφαντεῖ. καὶ φη-
σὶν οὐ μόνον οὐκ εἰπεῖν ταῦτα, ἃ πῶς τις ἂν μᾶλλον ἐξε-
λέγξειεν εἰρηκότα; ἀλλὰ καὶ δοῦλον εἶναι τὸν ἄνθρωπον τὸν ὄν-
τι. βούλομαι δὲ διὰ βραχέων εἰπὼν πρὸς ὑμᾶς ἐξελέγ-
ξαι, καὶ τοῦτ' αὐτὸν ψευδόμενον. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, B
καὶ περὶ τούτων ἠθέλησα τούτῳ παραδοῦναι βασανίζειν
τὰς θεραπαίνας, αἳ τελευτῶντος τοῦ πατρὸς μνημονεύουσιν
ἀφεθέντα τοῦτον ἐλεύθερον εἶναι τότε. καὶ πρὸς τούτοις ἡ μή-
τηρ κατ' ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς, οἳ μόνοι παῖδές εἰσιν αὐ-
τῇ, δι' οὓς κατεχήρευσε τὸν βίον, πίστιν ἠθέλησεν ἐπιθεῖναι
παραστησαμένη, τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀφεῖναι τὸν πατέρα
ἡνίκα ἐτελεύτα, καὶ νομίζεσθαι παρ' ἡμῖν τοῦτον ἐλεύθερον.
ἵνα μηδεὶς ὑμῶν νομιζέτω καθ' ἡμῶν ποτ' ἂν ὀμνύναι
ταῦτα ἐθέλειν, εἰ μὴ σαφῶς ᾔδει τὰ εὔορκα ὀμουμένη. ἀλ-
λὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, καὶ τοῦτο ἡμῶν ἑτοίμοι ποιεῖν, κάλει
τούτων τοὺς μάρτυρας.

Μάρτυρες.

Τοσαῦτα τοίνυν δίκαια λέγειν ἐχόντων ἡμῶν, καὶ καταφεύ-
γειν εἰς τοὺς μεγίστους ἐλέγχους ἐθελόντων περὶ τὸ μεμαρ-
τυρημένων, πάντα ταῦτα φυγὼν οὗτος, οἴεται περὶ τῆς γε-
γενημένης δίκης, διαβάλλων καὶ κατηγορῶν ἐμοῦ τοῦ μάρτυ-
ρος, ὑμᾶς πείσειν καταψηφίσασθαι πάντων, οἶμαι, καὶ πρᾶ-
γμα κατασκευάσας ἀδικώτατον καὶ πλεονεκτικώτατον. C
αὐτὸς μὲν γὰρ μάρτυρας ψευδεῖς παρεσκεύασται περὶ τού-
των, συνεργὸν ἔχων Ὀνήτορα τὸν κηδεστήν, καὶ Τιμοκράτην.
ἡμεῖς δ' οὐχὶ προειδότες, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῆς μαρτυρίας ἡ-
γούμενοι τὸν ἀγῶνα ἔσεσθαι, τοὺς περὶ τῶν ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς χρη-
μάτων μάρτυρας οὐ παρεσκευάσμεθα νῦν. ὅμως δὲ καί περ
οὕτω τοῦ σεσοφισμένου, τὰ πράγματα αὐτὰ διεξιών,
οἶμαι ῥαδίως ἐπιδείξειν δικαιότατ' ἀνθρώπων τοῦτον ὠφ-
ληκότα τὴν δίκην· οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ἐκώλυον βασανίζειν,
οὐδ' ὅτι τὸν ἐλεύθερον ὡμολόγησεν, οἱ δὲ μάρτυρες, οἱ δὲ
ἐμαρτύρησαν. ἀλλ' ὅτι πολλὰ τῶν ἐμῶν διηλέγχθη λαβών,
καὶ τὸν οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε, τῶν νόμων κελευόντων, καὶ τοῦ πατρὸς
ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, ὡς ἐγὼ σαφῶς ὑμῖν ἐπιδείξω.
ταῦτα μὲν γὰρ ἦν πᾶσιν ἰδεῖν, οἱ νόμοι, καὶ τὸ πλῆθος ὧν οὗ-
τοι διηρπάκεισαν χρημάτων. τὸν Μιλύαν δ' οὐδ' ὅς τις ἐστίν,
οὐδεὶς ᾔδει. γνώσεσθε δὲ ἐκ τῶν ἐγκεκλημένων, ὅτι ταῦθ'
οὕτως ἔχοντ' ἐστίν. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν δίκην
ἔλαχον τούτῳ τῆς ἐπιτροπῆς, οὐχ ἓν τίμημα συνθείς, ὥσπερ
ἄν εἴ τις συκοφαντεῖν ἐπιχειρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐγγράψας
καὶ πόθεν λαβὼν καὶ πόσον τὸ πλῆθος, καὶ παρὰ τοῦ, καὶ οὐδα-
μοῦ τὸν Μιλύαν παρέγραψα, ὡς εἰδότα τι τούτων. ἔστι μὲν ἐν
τοῦ μὲν ἐγκλήματος ἀρχή, τάδ' ἐγκαλεῖ Δημοσθένης Ἀ-
φόβῳ· ἔχει μου χρήματα Ἄφοβος ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐχόμε-
να, ὀγδοήκοντα μὲν μνᾶς, ἣν ἔλαβε προῖκα τῆς μητρὸς κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ πατρός, τοῦτο πρῶτόν ἐστι τῶν χρημά-
των ὧν ἀποστερεῖσθαί φημι. τοῖς δὲ μάρτυσι τί μεμαρτύρηται; μαρτυροῦσι παραγενέσθαι πρὸς τῷ διαιτητῇ Νοθάρχῳ

A fiere,cum nec in iiſdem ſtudiis verſati, & eorũ qui
dam non modò mei,ſed ne inter ſe quidem æquales
ſint,nec iſti ſunt inimici:nam & hoc conſtat. Vnus
enim frater eius eſt,& aduocatus:Stephanus,familia
ris,& tribulis:Philippus,*nec amicus nec inimicus.
Quare nec hoc crimen iurè quiſquam eis impegerit.
Neque etiam paupertate adductos eſſe quiſquam di
xerit:cùm tantas opes habeant omnes,vt & munera
vobis alacriter obeant:& pareant, ſi quid imperatũ
eis fuerit.Præterea nec ignoti vobis,nec in deterio-
rem partem cogniti ſunt:ſed moderati homines ha
bentur.Atqui ſi nec inopes,nec iſtius inimici,nec a-
mici mei ſunt:quî conuenit ſuſpicari,falſum eos di
xiſſe teſtimonium?Ego quidem non video.Quę quã
quam iſte ſciebat,& omnium optimè norat, eos ve-
ra dixiſſe:tamen calumniatur, ac non modò ſe hæc
dixiſſe negat,quæ ab eo dicta eſſe ; quo pacto magis
oſtendi queat?ſed etiam hominem omnino eſſe ſer
uum,affirmat. Volo autem pauca duntaxat dicere,
ad hoc quoque mendacium eius refutandum.Ego,Iu
B dices , etiam propter hæc in quæſtionem ei dedere
ancillas volui,quæ,patre moriente , eum manumiſ-
ſum,ac tum fuiſſe liberum,meminerunt. Præterea
mea mater fidem facere voluit,à patre morituro, ho
minem hunc emiſſum eſſe manu,atque apud nos ha
beri pro libero:& ni ita eſſet,me & ſororem produ
ctos,quos vnicos liberos habet,propter quos vidua
vitam tranſegit,deuouere. Neque verò quiſquam
putet , eam in noſtra capita hæc vnquam iurare vo-
luiſſe,niſi ſe id liquidò facturam intelligeret.Vt au-
tem conſtet,me vera dicere,nóſque hæc facere fuiſ-
ſe paratos:voca harum rerum teſtes.

TESTES

Cum igitur nos tot iuſtas rationes afferre queamus,
& ad argumenta maxima probandi teſtimonij con
fugere voluerimus:iſte his omnibus detrectatis,ſe fa
ctum iudicium calumniando,& meum teſtem accu-
ſando,perſuaſurũ vobis eſſe putat: vt eũ condénetis:
re profectò omnium & iniquiſſima & ſceleratiſſima
C cõpoſita. Nã ipſe falſos teſtes inſtituit his de rebus,
cõmunib.cũ Onetore affine & Timocrate ſumptib. *Aphobum iure eſſe cõdemnatũ, repetitis argumẽtis primæ orationis, oſtendit: neque ob Milyam nõ deditum vllam feciſſe iacturã.*
nos verò eius rei ignari,cum putaremus de ipſo te-
ſtimonio fore iudicium:teſtibus de tutelæ pecunia
nunc inſtructi non ſumus.Quanquam autem iſte ſic
vt expoſui,veteratoriè egit:tamen me oſtenſurum fa
cile confido,eum iuſtiſſimè condemnatum eſſe:non
eò quòd Milyam torqueri vetuerim,neque quòd li-
berum eum eſſe ſit confeſſus,idque hi teſtes affirma
rint:ſed quod & multarum rapinarum conuictus eſt
nec domum,vti & leges iubent,& pater meus in te-
ſtamento perſcripſerat,elocauit : vt ego vobis clarè
oſtendam.Nam hæc,leges inquam , & magnitudi-
nem direptæ ab iſtis pecuniæ,palàm videre erat om
nibus.Milyam verò quis eſſet,nemo norat:& hæc i-
ta ſe habere , ex accuſatione intelligite. Ego,
Iudices, iſti iudicium tutelæ dictaui , non vna ſum-
ma compoſita , quemadmodum feciſſet aliquis ca-
lumniandi ſtudioſus.ſed ſingula nominatim perſcri
pſi,vnde acceperit,& quantum,& à quo:nec vſquam
aſcripſi Milyam , vt vllius harum rerum conſcium.
Eſt autem accuſationis hoc initium:De his accuſat
Demoſthenes Aphobum:habet meam pecuniam A
phobus tutorio nomine,octoginta minas,dotẽ ma-
tris,ex teſtamento patris acceptam.Hæc prima pecu
nia eſt,qua me fraudatũ queror.Teſtes verò quid di
xerũt?Affirmãt ſe fuiſſe apud Notarchũ arbitrum,

cùm Aphobus à patre meo Demoſthene manumiſſum eſſe Milyam confiteretur. Cogitate igitur cum animis veſtris, num quis aut orator, aut ſophiſta, aut præſtigiator tam admirabilis & eloquens extitiſſe videatur, vt hoc teſtimonio probaret, Aphobum habere dotem meæ matris? Et quid obſecro in mētem ei venit, vt diceret atque confiteretur, liberum eſſe Milyam? Eóne magis ego dotem habeo? Nihilo certè magis propter hoc quidem, vt apparet. Vnde verò hoc oſtenſum eſt? Primùm eius contutor Therippides pro teſtimonio dixit, ſe illi dotem numeraſſe: deinde auunculus Demon, & alij qui adfuerunt, affirmarunt, iſtum eſſe profeſſum, ſe, vt qui dotem haberet, victum matri curaturum. Neque hos accuſauit, quos vera dixiſſe ſciret. Præterea mater me & ſororem producere, & in meū ſororíſque iurare capita voluit, iſtum è teſtamento patris dotem accepiſſe. Eas octoginta minas vtrum habere eum dicemus, an nō? *Vtrum propter hunc teſtem eſt damnatus, B an propter illos? Ego quidem propter veritatem opinor. Harum igitur vſumfructum, cum decennium perceperit, ac ne iudicio quidem damnatus, eas reſtituere voluerit: tamen iniquè ſecū eſſe actū, ſéque propter hos teſtes cōdemnatū queritur: quanquam horū nullus eum habere hanc, teſtificatus eſt. Iā de pecunia mutuò data, & lectorum fabris, & ferro, & relicto nobis ebore, & dote ſororis, quā iſte per præuaricationem cōdonauit, vt & ipſe tantum de meo haberet, quantum vellet: audite & cōſiderate, quàm iure ſit dānatus, quámque nō neceſſe fuerit, propter ea Milyam torqueri. Nā de his quæ præuaricatus es, lex eſt, quæ verbis apertis iubet, te æquè teneri, ac ſi ipſe teneres. Quid igitur legi rei eſt cū quæſtionibus? Quod aūt ad mutuaticiā pecuniam attinet, cùm & ſocij Xuthi fueritis, & pecunia partiti ſitis, & tabulas ſuſtuleritis, & arbitratu veſtro geſſeritis omnia & ſcripta perdideritis, vt Demon cōtra vos teſtatus C eſt: etiam his facere fucum ſtudetis? De lectorum fabris aūt ſi correpta pecunia, & magno priuatim lucro facto, meis ad vſuram datis, quibus tu alios etiā prohibere debebas, eos deinde ſuſtuliſti è medio: quid tibi facturi ſunt teſtes? Neque enim hi teſtati ſunt fateri te, vſuras de meis accepiſſe, & mācipia ad te recepiſſe: ſed tu in rationib. ſcripſiſti iſta, eáq; teſtes cōfirmarūt. De ebore porrò & ferro, dico ego famulos oēs ſcire vēdidiſſe iſtū, eiq; & tū & nūc quēcūque vellet, ad quæſtionē dare volui. Quòd ſi me eum qui ſciret, dare noluiſſe, eos qui neſcirent voluiſſe dicet tradere: multò magis hos illi accipiendos fuiſſe apparebit. Nam ſi ij, quos vt conſcios ego tradebam, eum horum nihil habere dixiſſent: omni iā vtique crimine liberatus eſſet. Verùm nō ita eſt, ſed clarè cōuictus fuiſſet, ſe & vendidiſſe, & preciū recepiſſe: eaque de cauſa prę̄teritis iis, quos cōſtabat eſſe ſeruos, liberū torquere vi ſtudebat, quē nec tradere fas erat: nō rei cōperiendę ſtudioſus, ſed id quærēs, vt eo nō accepto prætextus ſibi aliquis relinqueretur. De his igitur omnib. ac primùm de dote, deinde de iis quę mala fide adminiſtrauit, pòſt de cæteris vt certi ſitis: & leges vobis & teſtimonia recitabūtur

LEGES. TESTIMONIA.

Neq; verò ex his ſolū cognoſcetis, nullā ei factā iniuriā, eo ꝙ hominē in quæſtionē nō dederim: ſed ipſa etiā re cōſiderata. Ponamus ſanè Milyam in rota torqueri, & quid ab eo dici optarit potiſſimū, ſpectm⁹:

A ὅτε Ἄφοβος ὁμολογεῖ Μιλύαν ἐλεύθερον εἶναι, ἀφεθέντα ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους πατρός. σκοπεῖτε τοίνυν παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, εἴ τις ἂν ὑμῖν, ἢ ῥήτωρ, ἢ σοφιστὴς ἢ γόης οὕτω θαυμάσιος δοκεῖ γενέσθαι, καὶ λέγειν δεινός, ὥστε ἐκ ταύτης τῆς μαρτυρίας διδάξαι τινὰ ἀνθρώπων, ὡς ἔχει τὴν προῖκα Ἄφοβος τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς. καὶ τί λέγων, ὦ πρὸς τοῦ Διός, ὡμολόγησεν εἶναι Μιλύαν ἐλεύθερον; καὶ τί μᾶλλον ἔχω τὴν προῖκα; οὐδὲν ἂν δήπου διὰ τοῦτό γε δόξειεν. ἀλλὰ πόθεν τοῦτ' ἐπεδείχθη; πρῶτον μὲν Θηριππίδης, ὢν αὐτῷ συνεπίτροπος, κατεμαρτύρησε δοῦναι· δεύτερον δὲ Δήμων θεῖος ὤν, καὶ τῶν ἄλλων οἱ παρόντες ἐμαρτύρησαν, σῖτον τῇ μητρὶ δώσειν ὁμολογεῖν τοῦτον, ὡς ἔχοντα τὴν προῖκα. καὶ τούτοις οὐκ ἐπεσκήψατο, δηλονότι τἀληθῆ μεμαρτυρηκότας εἰδώς. ἔτι τοίνυν ἡ μήτηρ ἠθέλησε πίστιν ἐπιθεῖναι κατ' ἐμοῦ καὶ τῆς ἀδελφῆς, παραστησαμένη, τοῦτον λαβεῖν τὴν προῖκα τὴν ἑαυτῆς κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς διαθήκην. ταύτας τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς, πότερ' αὐτὸν ἔχειν φῶμεν, ἢ μή; καὶ πότερον διὰ τόνδε ὀφλεῖν τὸν μάρτυρα, ἢ διὰ τούσδε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι, διὰ τὴν ἀλήθειαν. ταύτας τοίνυν δέκ' ἔτη κεκαρπωμένος, καὶ οὐδὲ δίκην ὀφλὼν ἀποδοῦναι τετολμηκώς, δεινὰ πεπονθέναι φησί, καὶ διὰ τούσδε τοὺς μάρτυρας ὠφληκέναι. καί τοι γ' οὐδεὶς τοῦτον αὐτὴν ἔχειν ταύτην ἐμαρτύρησε. περὶ τοίνυν τῆς ἐκδόσεως καὶ τῶν κλινοποιῶν, καὶ τοῦ σιδήρου, καὶ τοῦ καταλειφθέντος ἡμῖν ἐλέφαντος, καὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς, ἣν οὗτος καθυφῆκεν, ὥστε καὶ αὐτὸς ἔχειν ὅσα βούλοιτο τῶν ἐμῶν, ἀκούσατε, καὶ σκοπεῖσθ' ὡς δικαίως ὦφληκε, καὶ οὐδὲν ἦν Μιλύαν περὶ τούτων βασανιστέον. περὶ μὲν γὰρ ὧν καθυφῆκας, νόμος ἐστί, διαρρήδην ὃς κελεύει σε ὁμοίως ὀφλισκάνειν ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἔχῃς. ὥστε τί τῷ νόμῳ καὶ τῇ βασάνῳ; περὶ δ' αὐτῆς ἐκδό- C σεως ἐπικοινωνήσαντες τῷ Ξούθῳ, καὶ διανειμάμενοι τὰ χρήματα καὶ τὰς συγγραφὰς ἀνελόντες, καὶ πάνθ' ὃν τρόπον ἐβούλεσθε κατασκευάσαντες, καὶ διαφθείραντες τὰ γράμματ', ὡς ὑμῖν ὁ Δήμων κατεμαρτύρει, καὶ τουτουσὶ παρακρούεσθαι ζητεῖτε. περὶ τοίνυν τῶν κλινοποιῶν εἰ συλλαβὼν ἀργύριον, καὶ πολλὰ ἰδίᾳ κερδάνας, ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζων, ὧν καὶ τοὺς ἄλλους προσῆκε κωλύειν, εἶτ' ἀφανεῖς πεποίηκας· τί σοι ποιήσουσιν οἱ μάρτυρες; οὐ γὰρ οὗτοί γε μεμαρτυρήκασιν, ὡς ὁμολογεῖς ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς δανείζειν, καὶ λαβεῖν τἀνδράποδα ὡς σαυτόν· ἀλλ' ἐν τῷ λόγῳ ταῦτα γέγραφας σύ, κατεμαρτύρησαν δὲ οἱ μάρτυρες. ἀλλὰ μὴν περὶ τοῦ γ' ἐλέφαντος, καὶ τοῦ σιδήρου, εἰδώς φημι πάντας τοὺς οἰκέτας εἰδέναι τοῦτον πωλοῦντα, καὶ παραδοῦναι, καὶ τότε καὶ νῦν ἤθελον αὐτῷ τούτων ὅν τινα βούλοιτο λαβὼν βασανίζειν. εἰ τοίνυν φήσει με τοὺς εἰδότας οὐκ ἐθέλοντα δοῦναι, τοὺς οὐκ εἰδότας ἐνδιδόναι· πολὺ δὴ μᾶλλον αὐτῷ παραλαβεῖν φανήσεται προσῆκον. εἰ γὰρ τούτους μὲν ὡς εἰδότας ἐξεδίδουν ἐγώ, οἱ δὲ, μηδὲν ἔχειν ἔφασαν τούτων αὐτὸν· ἀπήλλακτο δήπουθεν ἂν τῆς αἰτίας. ἀλλ' οὐχὶ τοιοῦτόν ἐστιν· ἀλλὰ σαφῶς ἂν ἐξηλέγχθη πωλῶν, καὶ τὴν τιμὴν κεκομισμένος. διόπερ τοὺς ὁμολογουμένους δούλους παραβάς, τὸν ἐλεύθερον ἠξίου βασανίζειν, ὃν οὐδ' ὅσιον παραδοῦναι· τὸ πρᾶγμα οὐκ ἀγαγεῖν εἰς ἔλεγχον ζητῶν, ἀλλὰ μὴ παραλαμβάνων βουλόμενός τι δοκεῖν λέγειν. περὶ τοίνυν πάντων τούτων, πρῶτον μὲν περὶ τῆς προικός, εἶθ' ὑπὲρ ὧν καθυφῆκεν, εἶθ' ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀναγνώσεται τούς τε νόμους, καὶ τὰς μαρτυρίας, ἵν' εἰδῆτε.

Νόμοι. Μαρτυρίαι.

Οὐ τοίνυν μόνον ἐκ τούτων ἂν γνοίητε, ὅτι δεινὸν οὐδ' ὁτιοῦν πέπονθε, τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἐκδόντος ἐμοῦ βασανίζειν. ἀλλὰ καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ σκέψασθε. θῶμεν γὰρ δὴ τὸν Μιλύαν ἐπὶ τοῦ τροχοῦ στρεβλοῦσθαι· καὶ τί μάλισ' ἂν αὐτὸν

δέξαιτο

οὐ ξαίτο λέγειν, σκοπῶμεν. οὐχ ὅτι τῶν χρημάτων, οὐδ' ὁπουοῦν A
εἰδὼς τοῦτον ἔχοντα; καὶ δὴ λέγει. διὰ τοῦτ' ἄρα οὐκ ἔχει; πολλοῦ
γε δεῖ. τοὺς γὰρ εἰδότας καὶ παρόντας μάρτυρας παρεσχόμην ἐ-
γώ. τεκμήριον δὲ καὶ πίστις ἐστὶν, οὐκ εἴ τίς τι μὴ οἶδε τοῦτον ἔ-
χοντα (πολλοὶ γὰρ ἂν εἶεν) ἀλλ' εἴ τις οἶδε. καταμεμαρτυρηκότων
τοίνυν τοσούτων σου μαρτύρων, τίνι τῶν μαρτυριῶν ἐ-
πεσκήψω; δεῖξον. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις δεῖξαι. καίτοι πῶς οὐ
σαφῶς σὺ σαυτὸν ἐξελέγχεις ὅτι ψεύδῃ δεινὰ πεπονθέναι
φάσκων, καὶ τὴν δίκην ἀδίκως ὠφληκέναι τὸν ἄνθρωπον, οὐ πα-
ραλαβὼν, ὃς τοὺς ταῦτα μαρτυρήσαντας ἔχειν σε, καὶ λαβεῖν,
περὶ ὧν ὡς οὐ καταλειφθέντων σὺ τὸν Μιλύαν ἐξῄτεις, ἀφῆ-
κας τῶν ψευδομαρτυριῶν· οὓς πολὺ κάλλιον, ἦν εἴπερ ἠδί-
κησο, διώκειν· ἀλλ' οὐκ ἠδικημένος συκοφαντεῖς. πολλαχό-
θεν μὲν οὖν ἄν τις ἴδοι τὴν πονηρίαν, μάλιστα δ' εἰ περὶ
τῆς διαθήκης ἀκούσειε. τοῦ γὰρ πατρὸς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὰ
καταλειφθέντα πάντα ἐν τῇ διαθήκῃ γράψαντος, καὶ τὸν οἶ-
κον ὅπως μισθώσουσι, ταύτην μὲν οὐκ ἀπέδωκεν, ἵνα μὴ τὸ
πλῆθος εὕροιμι ἐγὼ τῶν χρημάτων ἐξ ἀρχῆς. ὁμολογεῖ B
δὲ κεκτῆσθαι ταῦθ' ἃ μάλιστα οὐχ οἷόν τ' ἦν ἐξάρνῳ γενέσθαι
διὰ τὴν περιφάνειαν. ἦν δὲ ταῦθ' ἃ γεγράφθαι φησὶν ἐν τῇ
διαθήκῃ, δύο μὲν τάλαντα Δημοφῶντα λαβεῖν εὐθὺς, τὴν
δ' ἀδελφὴν ὅταν ἡλικίαν ἔχῃ. τοῦτο δ' ἔμελλεν εἰς ἔτος δέ-
κατον γενήσεσθαι. τοῦτον δ' ὀγδοήκοντα μνᾶς καὶ τὴν μητέρα τὴν
ἐμὴν, καὶ τὴν οἰκίαν οἰκεῖν. Θηριππίδην δ' ἑβδομήκοντα
μνᾶς λαβόντα καρπώσασθαι, ἕως ἐγὼ ἀνὴρ γενοίμην, τὰ
δ' ἄλλα ὅσα ἐμοὶ χωρὶς τούτων κατελείφθη, καὶ τὸ μισθοῦν
τὸν οἶκον ἠφάνισεν ἐκ τῆς διαθήκης, οὐ συμφέρειν ταῦτα νομί-
ζων αὐτῷ ἐπιδειχθῆναι παρ' ὑμῖν. ἐπειδὴ τοίνυν ὡμολογεῖ-
το ὑπ' αὐτοῦ, τὸ τὸν πατέρα ἡμῶν τελευτῶντα τοσοῦτον ἀρ-
γύριον τούτων ἑκάστῳ δοῦναι· τεκμήριον οἱ δικάζοντες
τοῦτο, τὰς ὁμολογίας ἐποιήσαντο ταύτας τοῦ πλήθους τῶν
χρημάτων. ὅστις γὰρ ἀπὸ τῶν ὄντων τέτταρα τάλαντα καὶ
τρισχιλίας προῖκα καὶ δωρεὰν ἔδωκε, φανερὸν ἦν ὅτι οὐκ ἀπὸ
μικρᾶς οὐσίας, ἀλλὰ πλέον ἢ διπλασίας ἧς ἐμοὶ κατέλι-
πε, ταῦτα ἀφεῖλεν. οὐ γὰρ ἂν ἐδόκει, τὸν μὲν υἱὸν ἐμὲ πένητα C
βούλεσθαι καταστῆσαι, τούτους δὲ πλουσίους ὄντας, ἔτι πλου-
σιωτέρους ἐπιθυμῆσαι ποιῆσαι. ἀλλ' ἕνεκα τοῦ πλήθους
τῶν ἐμοὶ καταλειπομένων Θηριππίδῃ τε τὰς ἑβδομήκον-
τα μνᾶς, καὶ Δημοφῶντι τὰ δύο τάλαντα οὔπω μέλλοντι
τῇ ἀδελφῇ τῇ ἐμῇ συνοικεῖν, καρποῦσθαι δοῦναι. ταῦτα
δὴ τὰ χρήματα οὐδαμοῦ παραδοὺς ἐφαίνετο, οὐδ' ἐλάτ-
τω μικροῖς· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀνηλωκέναι, τὰ δ' οὐ λαβεῖν ἔ-
φη, τὰ δ' οὐκ εἰδέναι, τὰ δὲ τὸν δεῖνα ἔχειν, τὰ δ' ἔνδον εἶναι· τὰ
δὲ πάντα μᾶλλον ἢ ὅπου παρέδωκεν, εἶχε λέγειν. περὶ δὲ τοῦ
καταλειφθῆναι τὰ χρήματα ἔνδον, βούλομαι σαφῶς ὑ-
μῖν ἐπιδεῖξαι ψευδόμενον. τοῦτον γὰρ τὸν λόγον καθῆκεν, ἐ-
πειδὴ τὰ χρήματα μὲν πολλὰ ἀπέφαινεν ὄντα, οὐκ εἶχε
δ' ἐπιδεῖξαι ταῦθ' ὡς ἀποδέδωκεν, ἵνα ἐξειρηκότων, οὐδὲν
προσῆκον ἡμῖν φανῇ κομίζεσθαι, τά γ' ὄντα παρ' ἡμῖν. εἰ
μὲν οὖν ὁ πατὴρ ἠπίστει τούτοις· δῆλον ὅτι οὔτ' ἂν τἄλλα
ἐπέτρεπεν, οὔτ' ἂν ἐκεῖνα οὕτω καταλιπὼν, αὐτοῖς ἔφρα-
ζεν. ὥστε πόθεν ἴσασιν; εἰ δ' ἐπίστευεν, οὐκ ἂν δήπου τὰ
μὲν πλεῖστ' αὐτοῖς τῶν χρημάτων ἐνεχείρισε, τῶν δ' οὐκ ἂν
κυρίους ἐποίησεν. οὐδ' ἂν τῇ μὲν μητρί μου ταῦτα φυλάτ-
τειν, παρέδωκεν αὐτὴν δὲ ταύτην ἑνὶ τῶν ἐπιτρόπων τούτων
γυναῖκα ἠγγύησεν. οὐ γὰρ ἔχει λόγον σῶσαι μὲν τὰ χρή-
ματα δι' ἐκείνης ζητεῖν, ἕνα δὲ τῶν ἀπιστουμένων ταύτης κἀ-
κείνων κύριον ποιεῖν. ἔτι δὲ τούτων εἴ τι ἀληθὲς ἦν, οἴεσθε οὐκ ἂν αὐτὴν λαβεῖν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρός; ὃς τὴν μὲν προῖ-
κα αὐτῆς ἤδη τὰς ὀγδοήκοντα μνᾶς ἔχων, ὡς αὐτῇ συνοικήσων, τὴν Φιλωνίδου τοῦ Μελιτέως θυγατέρα ἔγημε μὲ δι'

A nónne hoc, ſe non eſſe conſcium, an vllam habuerit
iſte pecuniam? Eſto dicat, proptereáne nullã habet?
multum certè abeſt. Eos enim ego teſtes adduxi, qui
rem & ſciunt, & interfuerunt. Argumẽtum autem &
probatio eſt, nõ ſi quis iſtum aliquid habere neſciat
(tales. n. eſſe multi queant) ſed ſi quis ſciat. Cum ve-
rò tot teſtes in te dixerint teſtimoniũ: quódnã teſti-
moniũ accuſaris, oſtende. oſtendere nõ potes. Annõ
igitur ipſe te mendacij arguis, dum iniuria te affectũ
& iniquo circũuẽtũ eſſe iudicio clamitas, ꝙ homi-
nẽ nõ acceperis: qui eos qui teſtati ſunt, habere te, &
accepiſſe ea, de quibus tanquam nõ relictis Milyam
poſtulabas: falſi teſtimonij reos nõ feceris? quos lõ-
gè honeſtius fuiſſet ſi læſus eſſes, perſequi. Sed læſus
à nemine, calũniatorẽ agis. Ac multis modis tua per
ſpicitur improbitas: in primis aũt, ſi de teſtamẽto a-
liquid referatur. Cum. n. Iudices, pater omnia quę re-
liquit, teſtamento inſcripſerit, & domũ elocari iuſ-
ſerit: id non reddidit: ne ego multitudinem faculta-
tũ ſtatim deprehenderẽ: ea verò poſſidere ſe fatetur,
B quæ ita manifeſta ſũt, vt nullo modo negari poſſint.
Hæc autem fuêre quæ perſcripta in tabulis eſſe dice-
ret: Demophonti accipienda duo talenta ſtatim, ſo-
rorem ducendã vbi adoleuiſſet, idque decennio pòſt
futurum erat: iſti octoginta minas, & matrem meam
& ædes inhabitandas. Therippidæ ſeptuaginta mina-
rum vſum fructum percipiendum, dum ego vir fact⁹
eſſem. Cætera verò, quæ mihi præter hæc relicta sũt,
& domus elocationẽ, è tabulis deleuit: quod ſibi ea
oſtendi apud vos, expedire non putaret. Cũ igitur i-
pſe fateretur, patrem noſtrum morientem, tantum
argenti horum cuique legaſſe: iudices ex his confeſ-
ſionibus coniecturam ceperunt de magnitudine pe-
cuniæ. Qui enim de ſuis facultatibus quatuor talen-
ta & ter mille drachmas doti ac dono dediſſet: cũ ap-
parebat non de paruis opibus quas mihi reliquiſſet,
ſed de duplo maioribus, & amplius decidiſſe. Nec e-
nim probabile videbatur, eum voluiſſe, me filiũ ad
egeſtatem redigi: & iſtos iam antea diuites, locuple-
tiores etiam effici, ſtuduiſſe: ſed propter eorum quæ
mihi relinquebãtur copiam, & Therippidæ ſeptua-
C ginta minas, & Demophonti duo talenta, quãquam
ſororem meam nondum ducturo, fruenda dediſſe.
Eam igitur pecuniam nuſquam eum mihi reddidiſſe
apparebat, nec etiam paulo minorem: ſed aliam eſſe
inſumptam, aliam non acceptam, aliam ignotam ſi-
bi, aliam habere alium, aliam domi repoſitam dice-
bat: aliam quiduis potius, quàm vbi reddidiſſet, dice-
re poterat. De pecunia autem domi relicta, palàm
vobis oſtendam eum mentiri. hanc enim rationem
attulit. poſtquam pecuniam eſſe magnam indicarat,
néque tamen oſtendere poterat, ſe reddidiſſe: vt,
quod perſpicuum eſt, nos ea repetere non deceret,
quæ domi repoſita haberemus. Quòd ſi pater diffiſus
fuiſſet iſtis: non vtique cætera illis commiſiſſet: ne-
que illa ſic relicta eis narraſſet. Vnde igitur ſcirent?
Sin fidem habuiſſet: haud vtique maximam opum
partem in manus eis tradidiſſet, reliquas eorum po-
teſtate exemiſſet: neque cùm eas matri meæ ſeruan-
das dediſſet, ipſam hanc vni tutorum vxorem deſ-
pondiſſet. Nulla enim afferri ratio poteſt, cur pecu-
niam per illam tueri ſtuduiſſet: eorum autem vnius
quibus diffideret, poteſtati tum ipſam, tum pecuniã
deditam voluiſſet. Præterea ſi quid iſtorum verum
eſſet: non putatis, eum accepturum fuiſſe matrem à
patre datam? qui cùm dotem eius, octoginta minas
vt eam ducturus teneret: Philonidæ Melitenſis filiã

Teſtamentum ab Aphobo ſuppreſſum exagitat, & commentum de pecunia domi defoſſa.

duxerit, auaritiæ ſordibus impulſus: vt ad eas, quas à nobis habebat, octoginta minas, totidem ab illo acciperet. Quòd ſi quatuor taléta domi fuiſſent, eáque, vt iſte ait, illa habuiſſet: nónne eum accurſurum etiã putatis, vt illis vnà cum ipſa potiretur? nónne, cùm manifeſtas opes, quas & veſtrûm complures ſciebát eſſe relictas, vnà cum cæteris tutoribus, adeò flagitio sè deripuerit: nec ab iis, quarum vos teſtes non eſſetis, poteſtate nanciſcendi data, fuiſſe temperaturum? Quis verò credat? Non ita eſt, Iudices, non ita eſt: ſed pecunia quam reliquit pater, illa die defoſſa eſt, qua in iſtorum manus peruênit. Iſte aũt cùm dicere nequeat, vbi quicquam reddiderit: vt ego diues videar, neque vllam à vobis miſericordiam impetrem, his verbis vtitur. Quanquam aũt multa habeo quæ in iſto accuſem: non tamen ſpaciũ datur, cùm teſtis agatur dignitas, iniurias mihi factas cõmemorãdi: ſed prouocationem vobis legam: qua audita, teſtificationis veritatem cognoſcetis: & eum aſſerere nunc à ſe Milyam poſci propter omnia, cùm eum initiò propter triginta minas duntaxat popoſcerit: atque illud etiam, eum hoc teſtimonio nihil lædi. Ego, vt iſtum omnib. modis conuincerem, & dolos eius & calliditates vobis aperirem, percontabar eum, quãtus eſſet pecuniæ numerus, propter quã Milyam vt conſcium poſtularet? Is verò per mendacium, propter omnia inquit. De hoc igitur, inquam ego, tradam tibi eum qui exempla habet, quemadmodum tu me prouocatis. Etſi autem antè iureiurando ego affirmaui, te & de libertate hominis eſſe confeſſum, & in Demònem dixiſſe teſtimonium: tamen ſi in filiæ tuæ caput iuraueris, contraria horum eſſe vera: remitto tibi ea omnia, propter quæ te quæſtionem primùm poſtulaſſe conſtabit, *ſi puer in tormenta detur: & tantum tibi de eorum æſtimatione, quorum damnatus es, detraho, quantum id eſt ob quod Milyam poſtulaſti, vt tibi teſtes fraudi ne ſint. Hæc cùm ei præſentibus multis denunciaſſem: facturum ſe negauit. Cùm ipſe igitur hoc ius ſibi dicere recuſarit: quî conuenit, vt vos iurati ab iſto adducamini, vt teſtes condemnetis: & non eum potius omnium hominum impudentiſſimum exiſtimetis? Ac me vera loqui vti conſtet, voca harum rerum teſtes.

TESTES.

Neque verò cùm ego hæc promptè offerrem, teſtes aliter animati erant: ſed & hi, adductis liberis, confirmare quæ dixerant, iurando in illorum capita, voluerunt. At iſte nec his, neque illis, neque mihi deferre iuſiurandum voluit: ſed ſumma rerum in callidè confictis verbis, & teſtibus non vera teſtari ſolitis collocata, ſpem concepit, ſe vobis facile daturum eſſe verba. Cape igitur, ac lege eis hoc quoque teſtimonium.

TESTIMONIVM.

Per oratio per enumerationem.

Qua ratione quiſquã apertius oſtẽdat, & nobis fieri calumniam, & iſtũ tum vero teſtimonio, tũ iuſto iudicio cõuictũ, & dãnatũ: quàm ſi hoc modo oſtẽdat, eũ noluiſſe puerũ teſtimonij ſcriptoré ſubiicere quæſtioni, vt cognoſceret de ipſis teſtificationib. Aeſiũ fratrẽ eius ea teſtificatũ eſſe, quæ dicit eſſe falſa: iſtũ ipſum eadem teſtificatum mihi, quæ alios teſtes in Demônem ſuum auunculum & cõtutorem: noluiſſe eũ ancillas de eo, an homo liber eſſet, torquere: matré fidẽ his de reb. noſtro periculo firmare voluiſſe: iſtum reliquorũ ſeruorum nullum admittere voluiſſe, qui omnia melius ſcirẽt quàm Milyas: nulli teſtiũ qui eũ habere pecuniam aſſeruerãt, falſi teſtimonij

A αἰσχροκέρδειαν, ἵνα πρὸς αἷς εἶχε παρ' ἡμῶν ἑτέρας ὀγδοήκοντα μνᾶς λάβοι παρ' ἐκείνου. τεττάρων δὲ ταλάντων ἔνδον ὄντων, καὶ ταῦτα ἐκείνης ἐχούσης, ὡς οὗτός φησιν, οὐκ ἂν ἡγεῖσθε αὐτὸν κἂν ἐπιδραμεῖν, ὥστε γενέσθαι μετ' ἐκείνης αὐτὸν κύριον; ἢ τὴν μὲν φανερὰν οὐσίαν, ἣν καὶ ὑμῶν πολλοὶ συνῄδεσαν ὅτι κατελείφθη, μετὰ τῶν συνεπιτρόπων, οὕτως αἰσχρῶς διήρπακεν· ὧν δ' οὐκ ἐμέλλεθ' ὑμεῖς ἔσεσθαι μάρτυρες, ἀπέσχετ' ἄν, ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν. καὶ τίς ἂν πιστεύσειεν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ὦ ἄνδρες δικασταί· οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ τὰ μὲν χρήματα ὅσα κατέλιπεν ὁ πατήρ, ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κατωρύττετο, ὅτε εἰς τὰς χεῖρας τούτων ἦλθεν. οὗτος δ' οὐκ ἔχων ἂν εἰπεῖν, ὅπου τι τούτων ἀπέδωκεν, ἵν' εὔπορος εἶναι δοκῶν, μηδενὸς τύχω παρ' ὑμῶν ἐλέου, τούτοις χρῆται τοῖς λόγοις. πολλὰ μὲν οὖν ἔγωγ' ἔχω καὶ ἄλλα τούτου κατηγορεῖν. οὐκ ἐνδέχεται δέ μοι, τῷ μάρτυρι τοῦ κινδύνου περὶ τῆς ἐπιτιμίας ὄντος, περὶ ὧν αὐτὸς ἠδίκημαι λέγειν· ἀλλὰ βούλομαι πρόκλησιν ὑμῖν ἀναγνῶναι. B γνώσεσθε γὰρ ἐξ αὐτῆς ἀκούσαντες, τὰ μεμαρτυρημένα ὡς ἔστιν ἀληθῆ· καὶ τὸν Μιλύαν ὅτι νῦν περὶ πάντων φησὶν ἐξαιτεῖν, τὸ δὲ πρῶτον, ὑπὲρ τριάκοντα μόνον μνῶν ἐξῄτει· καὶ πρός, ὅτι ζημιοῦται κατὰ τὴν μαρτυρίαν οὐδέν. ἐγὼ γὰρ πανταχῇ τοῦτον ἐξελέγξαι βουλόμενος, καὶ τὰς τέχνας αὐτοῦ καὶ τὰς πανουργίας ἐμφανεῖς ὑμῖν καταστῆσαι πειρώμενος, ἠρόμην αὐτόν, πόσα εἴη τὰ χρήματα τὸ πλῆθος, καθ' ἃ τὸν Μιλύαν, ὡς συνειδότα ἐξῄτησεν, οὗτος δὲ ψευσάμενος, περὶ πάντων ἔφησε. περὶ μὲν τοίνυν ἔφην ἐγὼ τούτου, παραδώσω σοι τὸν ἔχοντα τἀντίγραφα ὡς σύ με προὐκαλέσω. προομόσαντος δέ μου, τὸν ἄνθρωπον ὡς ὡμολόγησας ἐλεύθερον εἶναι, καὶ κατὰ Δήμωνος ἐμαρτύρησας· ἂν ἀπομόσῃς τἀναντία τούτων κατὰ τῆς θυγατρός· ἀφίημί σοι πάνθ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐξαιτήσας φανῇς τὸ πρῶτον, βασανιζομένου τοῦ παιδός. καὶ τοσοῦτόν σοι γενέσθω τὸ τίμημα ἔλαττον ὧν ὦφλες, καθ' ὃ τὸν Μιλύαν ἐξῄτησας, ἵνα μηδὲν ζημιωθῇς παρὰ τοὺς μάρτυρας. ταῦτ' ἐμοῦ προκαλεσαμένου, πολλῶν παρόντων, οὐκ ἂν ἔφη ποιῆσαι. καίτοι C ὅστις αὐτὸς αὑτῷ ταῦτ' ἔφυγε δικάσαι· πῶς ὑμᾶς χρὴ τοὺς ὀμωμοκότας τούτῳ πειθομένους καταγνῶναι τῶν μαρτύρων· ἀλλ' οὐ τοῦτον τὸν ἀναισχυντότατον πάντων ἀνθρώπων εἶναι νομίζειν; ἀλλ' ἵν' ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας. Μάρτυρες.

Οὐ τοίνυν ἐγὼ μὲν ταῦτ' ἕτοιμος ἦν, οἱ δὲ μάρτυρες οὐ τὴν αὐτήν μοι γνώμην εἶχον· ἀλλὰ κἀκεῖνοι παραστησάμενοι τοὺς παῖδας, ὑπὲρ ὧν ἐμαρτύρησαν, πίστιν ἐπιθεῖναι ἠθέλησαν κατ' ἐκείνων. ὁ δ' οὔτ' αὐτοῖς, οὔτ' ἐκείνοις, οὔτ' ἐμοὶ δοῦναι τὸν ὅρκον ἠξίωσεν· ἀλλ' ἐπὶ λόγοις μεμηχανημένοις καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυρεῖν εἰθισμένοις τὸ πρᾶγμα καταστήσας, ἐλπίζει ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατήσειν.* λαβὲ οὖν αὐτοῖς καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν. Μαρτυρίαι.

Πῶς δ' ἄν τις σαφέστερον ἐξελέγξειε συκοφαντουμένους ἡμᾶς, καὶ καταμεμαρτυρημένον τἀληθῆ καὶ τὴν δίκην δικαίως ὠφληκότα, ἢ τούτων τὸν τρόπον; ἐπιδεικνὺς οἰκέτην τὸν τὴν μαρτυρίαν γράφοντα οὐκ ἐθελήσαντα τοῦτον βασανίζειν περὶ αὐτῶν τῶν μεμαρτυρημένων· Αἴσιον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ταῦτα μεμαρτυρηκότα, ἅ φησιν εἶναι ψευδῆ. τοῦτον αὐτὸν ταῦτα τοῖς μάρτυσιν οἷς διώκει μεμαρτυρηκότα μοι κατὰ Δήμωνος, ὄντος αὐτοῦ θείου καὶ συνεπιτρόπου, τὰς θεραπαίνας οὐκ ἐθελήσανθ' ὑπὲρ τοῦ τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον εἶναι βασανίζειν· τὴν μητέρα τὴν ἐμαυτοῦ πίστιν περὶ τούτων ἐπιθεῖναι καθ' ἡμῶν ἐθέλουσαν· τῶν ἄλλων οἰκετῶν οὐκ ἐθέλοντα τὸν παραλαμβάνειν οὐδέν, αὐτῶν πάντ' εἰδότων μᾶλλον, ἢ Μιλύας· τῶν μαρτύρων, οἳ κατεμαρτύρουν, χρήματ' ἔχειν αὐτόν, οὐδενὶ τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐπισκη-

ἐπεσημηνάμην τὸ γραμματεῖον οὐκ ἀποδόντα, οὐδὲ τὸν οἶκον μισθώσαντα τῶν νόμων κελευόντων πίστιν ἐπιθεῖναι, προσομνύντος ἐμοῦ, καὶ τῶν μαρτύρων, ὡς ἀφεῖσθαι τὸν τοῦ χρήματος, καθ' ὃ τὸν Μιλύαν ἐξῄτησεν, οὐκ οἰηθείτα δεῖν; μὰ τοὺς θεοὺς, ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι ἐπιδεῖξαι τούτου ἀκριβέστερον, ἢ τὸν τρόπον. οὕτω τοίνυν φανερῶς τῶν τε μαρτύρων καταψευδόμενος, καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων μηδὲν ζημιούμενος, καὶ τὴν δίκην δικαίως ὠφληκώς, ὅμως ἀναισχυντεῖ, καὶ εἰ μὲν καὶ παρὰ τοῖς αὐτοῦ φίλοις, καὶ παρὰ τῷ διαιτητῇ προεγνωσμένος ἀδικεῖν τούτοις ἐποιεῖτο τοὺς λόγους, ἧττον ἂν ἦν ἄξιον θαυμάζειν. νῦν δ' ἐπιτρέψαι με πείσας Ἀρχενέῳ καὶ Δρακοντίδῃ καὶ Στεφάνῳ τούτῳ τῷ νῦν ὑπ' αὐτοῦ φεύγοντι τῶν ψευδομαρτυριῶν, τούτοις μὲν ἀφῆκεν, ἀκούσας αὐτῶν, ὅτι εἰ μεθ' ὅρκου ταῦτα διαιτήσουσι, καταγνώσονται τῆς ἐπιτροπῆς. ἐπὶ τὸν κληρωτὸν δὲ διαιτητὴν ἐλθὼν, καὶ οὐδὲν ἔχων ἀπολύσασθαι τῶν ἐγκεκλημένων, ὦφλε τὴν δίαιταν. οἱ

B δικασταὶ δ' ἀκούσαντες εἰς οὓς ἐφῆκε ταὐτὰ καὶ τοῖς τούτου φίλοις καὶ τῷ διαιτητῇ περὶ αὐτοῦ ἔγνωσαν, καὶ δέκα ταλάντων ἐτίμησαν· οὐ μὰ Δί' οὐχ ὅτι τὸν Μιλύαν ὡμολόγησεν εἶναι ἐλεύθερον, (τοῦτο γὰρ οὐδὲν ἦν) ἀλλ' ὅτι πεντεκαίδεκα ταλάντων οὐσίας μοι καταλειφθείσης, τὸν μὲν οἶκον οὐκ ἐμίσθωσε· δέκα δ' ἔτη μετὰ τῶν συνεπιτρόπων διαχειρίσας, πρὸς μὲν τὴν συμμορίαν ὑπὲρ παιδὸς ὄντος ἐμοῦ, πέντε μνᾶς συνετάξατ' εἰσφέρειν, ὅσον περ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμήματα εἰσέφερον. χρόνον δὲ τοσοῦτον τὰ χρήματα ταῦτα ἐπιτροπεύσας, ὑπὲρ ὧν τηλικαύτην αὐτὸς εἰσφορὰν ἠξίωσεν εἰσφέρειν. ἐμοὶ μὲν τὸ καθ' αὑτὸν, οὐδ' εἴκοσι μνῶν ἄξια παρέδωκε· μετὰ δ' ἐκείνων, ὅλα τὰ κεφάλαια καὶ τὰς ἐπικαρπίας ἀπεστέρησε. θέντες οὖν οἱ δικασταὶ τοῖς πᾶσι χρήμασιν, οὐδ' ἐφ' ὅσῳ μισθοῦσι τοὺς οἴκους τόκον, ἀλλ' ὃς ἦν ἐλάχιστος, εὗρον τὸ

C σύμπαν πλέον, ἢ τριάκοντα τάλαντα αὐτοὺς ἀποστεροῦντας. διὸ τούτῳ τῶν δέκα ταλάντων ἐτίμησαν.

A diem dixiſſe, nec teſtamentum reddidiſſe, nec domum elocaſſe: cùm leges iubeant firmare fidem, atque ego & teſtes, iuſiurandum antè daremus ea conditione, vt remiſſa ei eſſet pecunia, propter quam Milyam poſtulaſſet: ipſum id ſibi non eſſe faciendum cenſuiſſe? Ego mediusfidius hoc oſtendere non poſſum accuratius, quàm ad hunc modum. Quanquam autem & ita manifeſtè in teſtes mentitur: & è rebus ipſis nihil damni facit: & iuſto eſt iudicio damnatus: tamen impudenter tergiuerſatur. Quòd niſi prius & ab amicis, & ab arbitris iniuriarum condemnatus, his verbis vteretur: minus eſſet mirandum. Nunc poſtquam mihi perſuaſit, vt Archeneo & Dracontidæ & Stephano, quem nunc falſi teſtimonij reum fecit, rem permitterem: eos quidem miſſos fecit, vbi ex eis audierat, ſi cùm iureiurando arbitrentur, ſe eum tutelæ damnaturos, & ad ſortitò datum arbitrum abiit: cúmque nullum crimen diluere poſ-

B ſet, etiam illius eſt ſententia damnatus. Iudices autẽ quos appellaret, cauſa cognita, non aliter quàm & eius amici & arbiter ſtatuerunt, & mulctam decem talentis æſtimarunt. Non mehercule quòd liberum eſſe Milyam dixiſſet (hoc enim nihil ad cauſam attinebat) ſed quòd re quindecim talentûm mihi relicta, nec domum elocarat, & re familiari deceñium cum collegis tractata, pro me dum puer eſſem, apud collegium trierarchorum ſe quinque minas collaturum profeſſus, quantum Timotheus Cononis filius, & locupletiſſimi quique ciues conferebant: atque ipſe tanta pecunia iandiu adminiſtrata, pro qua ipſe tantum tributum eſſe pendendum cenſuerat, mihi pro ſua portione nec viginti minis æſtimanda reddiderat, vnáque cum tutoribus ſorte ipſa & vſura fraudarat. Subducta igitur, Iudices *totius pecuniæ vſura, non ea quanti domus locari ſolent, ſed quæ minima eſt, repererunt, me ab eis amplius triginta talen-

C tis fraudari: proptereáque iſtum decem talentis condemnarunt.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΟΝΗΤΟΡΑ ἐξούλης λόγου.

Ἄφοβος, μέλλοντος αὐτῷ Δημοσθένους τὰς τῆς ἐπιτροπῆς δίκας λαγχάνειν, ἔγημεν Ὀνήτορος ἀδελφὴν, ἐκδοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ Τιμοκράτους, τοῦ προτέρου ἀνδρὸς, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπίκληρον λαμβάνειν ἔμελλε. μετὰ δὲ ταῦτα Ὀνήτωρ ἤδη φεύγοντος Ἀφόβου τὴν τῆς ἐπιτροπῆς δίκην, ὡς ὁ ῥήτωρ ἀποδείκνυσι, πλασάμενος ἀπόλειψιν, τὴν ἀδελφὴν παρ' ἑαυτὸν ἀπήγαγεν. ἐπεὶ δὲ Ἄφοβος ἑάλω, ἐπὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τὸν ῥήτορα ἀφικνούμενον καὶ εἰς τὰ χωρία, εἰσιόντα ἐξήλασεν Ὀνήτωρ, φάσκων τῆς ἀδελφῆς εἶναι τὰ χωρία, εἰς τὴν προῖκα ἀποτιμηθέντα. διόπερ ἐξούλης αὐτῷ δικάζεται ὁ Δημοσθένης, ὡς ἐκ τῶν Ἀφόβου πρότερον, νῦν δὲ ἑαυτοῦ γεγενημένων ἐξεληλαμένος, φάσκων οὐκ εἰληφέναι τὴν προῖκα Ἄφοβον, ἀλλὰ τὴν γυναῖκα μόνον. τὴν γὰρ προῖκα μὴ βουληθῆναι προέσθαι* Ὀνήτορα, διότι κινδυνεύοντα τὸν Ἄφοβον ἑώρα, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ. νῦν οὖν φησὶ, πλαστὴ μὲν ἡ ἀπόλειψις· ὑπὲρ δὲ ὧν οὐκ εἴληφεν Ἄφοβος, τὸ χωρίον ἀποτετίμηται, ἐπ' ἀποστερήσει τῇ ἐμῇ. τὸ δὲ τῆς ἐξούλης ὄνομα, Ἀττικόν, ἐξέλλειν γὰρ ἔλεγον, τὸ ἐξωθεῖν καὶ ἐκβάλλειν βίᾳ.

ARGVMENTVM ORATIONIS IN Onetorem, vnde vi.

APhobus, Demoſthene actionem tutelæ contra eum inſtituente, duxit Onetoris ſororem, ſibi à priore marito Timocrate, qui pupillam dotatam ducturus erat, deſponſam. Poſt Onetor, iam reo facto Aphobo tutelæ nomine, vt Orator demonſtrat, ſororem commentus, feciſſe diuortium, ad ſe abduxit damnatóque iam Aphobo, in bona eius & fundos inuadẽtem oratorem deiicit: ſororis eſſe fundos, ob dotem pignori oppoſitos, ait. Eam ob rem Demoſthenes vnde vi cum eo agit tanquam de prædiis Aphobi dudum, nunc verò ſuis factis deiectus: cum non dotem, ſed mulierem duntaxat, Aphobus acceperit. quòd Onetor, cùm Aphobum eiuſque rem familiarem in periculo eſſe videret, dotem ei numerare noluiſſet. Nunc igitur commenticium inquit, eſt diuortium: fundus autem in meam fraudem, propter ea quæ non accepit Aphobus, pignori oppoſitus eſſe dicitur. Nomen ἐξούλης Atticum eſt. ἐξέλλειν enim vocabant extrudere, atque expellere vi.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΑ ΟΝΗΤΟΡΟΣ ΕΞΟΥΛΗΣ λόγος πρῶτος.

ΠΕΡΙ πολλοῦ ποιούμενος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μήτε πρὸς Ἄφοβόν μοι συμβῆναι τὴν γενομένην διαφορὰν, μήτε τὴν νῦν οὖσαν πρὸς Ὀνήτορα τουτονὶ

DEMOSTHENIS IN ONETOREM VNDE VI, ORATIO prior: Hieronymo Vvolfio interprete.

ETSI, Iudices, non parũ laboraui, vt neque ea quæ cum Aphobo mihi fuit cõtentio incideret, neq; hæc quæ nũc eſt aduerſus Onetorẽ affinẽ eius, propoſitis

Querela de iniquitate Aphobi & Onetoris, & neceſſitate iure agendi